दैनिक
राज्य लोकतंत्र
नवी दिशा... नवे विचार...

आरएनआय : MAHMAR/2021/85884 | रविवार, दि. १९ जुलै २०२६ | वर्ष - १ | अंक - २९१ | पाने - ४

पुणे/पिंपरी-चिंचवड

आजचे पंचांग

दिनांक : १९ जुलै २०२६
वार : रविवार माह (अमावस्यांत) : आषाढ
माह (पूर्णिमांत) : आषाढ ऋतु : वर्षा आयन
: दक्षिणायन पक्ष : शुक्ल पक्ष तिथी : षष्ठी
तिथी (२० जुलै रात्री ०३:२९ पर्यंत) त्यानंतर
सप्तमी तिथी नक्षत्र : उत्तरा फाल्गुनी नक्षत्र
(सायंकाळी ०६:११ पर्यंत) त्यानंतर हस्त नक्षत्र
योग : परिघ योग (रात्री ०७:२२ पर्यंत)
त्यानंतर शिवा योग

धनकवडीत इमारतीवरून पडल्याने युवतीचा मृत्यू

पुणे : धनकवडी येथील निर्मल पार्क सोसायटीत पाचव्या मजल्यावरून तोल जाऊन पडल्याने १७ वर्षीय महाविद्यालयीन युवतीचा मृत्यू झाला. रिद्धी रवी केडिया (रा. चव्हाणनगर, धनकवडी) असे मृत युवतीचे नाव असून, ती इयत्ता बारावीच्या वाणिज्य शाखेत शिकत होती. बुधवारी रात्री जेवण करून सर्व कुटुंबीय झोपले होते. गुरुवारी पहाटे साडेपाचच्या सुमारास रिद्धीच्या आजीला जाग आली असता ती घरात दिसली नाही.

सारांश वृत्त

कुमार सप्तर्षी यांचे निधन

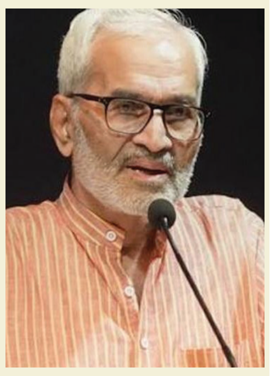

■ दैनिक राज्य लोकतंत्र

पुणे : ज्येष्ठ समाजवादी विचारवंत आणि 'युवक क्रांती दला'चे (युक्रांद) संस्थापक डॉ. कुमार सप्तर्षी यांचे १८ जुलै २०२६ रोजी पुण्यात वयाच्या ८५ व्या वर्षी दु:खद निधन झाले. या पार्श्वभूमीवर, महाराष्ट्राच्या उपमुख्यमंत्री सुनेत्रा अजित पवार यांनी ''सच्चा गांधीवादी, समाजवादी 'सप्तर्षी' निखळला'' अशा अत्यंत भावुक शब्दांत आपल्या शोकभावना व्यक्त करत त्यांना भावपूर्ण श्रद्धांजली वाहिली आहे.= ठळक घडामोडी व महत्त्वाचे मुद्दे (इॲशरझ्ळपस छ्शुिणविरींशी) मार्गदर्शक नेतृत्व हरपले: डॉ. कुमार सप्तर्षी यांच्या जाण्याने महाराष्ट्राच्या सामाजिक, वैचारिक आणि पुरोगामी चळवळीतील एक मुख्य दीपस्तंभ निखळले आहे. उपमुख्यमंत्र्यांचा शोकसंदेश: माय मराठीच्या वृत्तानुसार, उपमुख्यमंत्री सुनेत्रा पवार यांनी सांगितले की, डॉ. सप्तर्षी यांनी आपले संपूर्ण आयुष्य वंचित व शोषित घटकांच्या न्याय्य हक्कांसाठी आणि गांधीवादी विचारांच्या प्रसारासाठी समर्पित केले होते.

उपोषणही आता गुन्हा? सोनम वांगचुक यांना पोलिसांनी रुग्णालयात हलवले; लोकशाहीतील शांततापूर्ण आंदोलनाच्या अधिकारावर प्रश्नचिन्ह

जयंत पाटील–पटेल–तटकरे एकाचवेळी फडणवीसांच्या दारात, शरद पवारांसमोर नवे आव्हान?

■ दैनिक राज्य लोकतंत्र

दिल्ली : दिल्लीतील जंतर-मंतर येथे लडाखला राज्याचा दर्जा, सहाव्या अनुसूचीतील घटनात्मक संरक्षण आणि स्थानिकांच्या हक्कांसाठी २१ दिवसांपासून आमरण उपोषण करणारे प्रसिद्ध पर्यावरणवादी सोनम वांगचुक यांना दिल्ली पोलिसांनी सक्तीने सफदरजंग रुग्णालयात हलविल्याची घटना देशभर चर्चेचा विषय ठरली आहे. त्यांच्या जागी आता कार्यकर्ते अभिजित दिपके यांनी उपोषण सुरू केले आहे. या घटनेनंतर लोकशाहीतील शांततापूर्ण आंदोलन, सत्याग्रह आणि अभिव्यक्ती स्वातंत्र्याबाबत अनेक प्रश्न उपस्थित होत आहेत.

सोनम वांगचुक हे कोणत्याही एका राजकीय विचारसरणीशी कायमस्वरूपी जोडले गेलेले व्यक्तिमत्त्व नाही. कलम ३७० रद्द करण्याच्या निर्णयाचे त्यांनी पूर्वी सार्वजनिक समर्थन केले होते. त्या वेळी केंद्र सरकारच्या निर्णयाचे स्वागत करणाऱ्या व्यक्तीवरच आज आंदोलनादरम्यान पोलिसांकडून सक्तीची कारवाई होत असल्याने, अनेकजण याकडे राजकीय

मतभेदांपलीकडे लोकशाहीच्या मूलभूत अधिकारांच्या दृष्टीने पाहत आहेत.

सरकार आणि प्रशासनाचे म्हणणे असे असू शकते की, २१ दिवसांच्या उपोषणानंतर वांगचुक यांच्या प्रकृतीला गंभीर धोका निर्माण झाला होता. अशा परिस्थितीत एखाद्या व्यक्तीचा जीव वाचवण्यासाठी वैद्यकीय हस्तक्षेप करणे ही प्रशासनाची जबाबदारी आहे. दुसरीकडे, टीकाकारांचा प्रश्न आहे की, जर आंदोलन शांततापूर्ण असेल, तर संवादाचा मार्ग स्वीकारण्याऐवजी सक्तीचा मार्ग का निवडला गेला?

भारतीय स्वातंत्र्यलढ्याचा इतिहास पाहिला तर महात्मा गांधींपासून अनेक नेत्यांनी उपोषण आणि सत्याग्रह ही अहिंसक आंदोलनाची प्रभावी साधने म्हणून वापरली. आजही भारताच्या राज्यघटनेतील कलम १९ नागरिकांना अभिव्यक्ती स्वातंत्र्य आणि शांततापूर्ण पद्धतीने एकत्र येऊन आंदोलन करण्याचा अधिकार देते. अर्थात, हे अधिकार पूर्णपणे अमर्याद नाहीत आणि सार्वजनिक सुव्यवस्था, सुरक्षा तसेच इतर कायदेशीर कारणांसाठी त्यांच्यावर वाजवी निर्बंध लागू होऊ शकतात.

मात्र या घटनेने एक व्यापक प्रश्न निर्माण केला आहे. लोकशाहीत उपोषणाचा अधिकार प्रत्यक्षात कितपत सुरक्षित आहे? प्रशासनाने वैद्यकीय कारणास्तव हस्तक्षेप केला की आंदोलन कमकुवत करण्यासाठी हा निर्णय घेतला, यावर राजकीय व सामाजिक वर्तुळात मतभेद आहेत.

दरम्यान, अभिजित दिपके यांनी वांगचुक यांच्या जागी उपोषण सुरू करून आंदोलन सुरूच ठेवण्याचा निर्णय घेतला आहे. त्यामुळे हा प्रश्न केवळ एका व्यक्तीपुरता मर्यादित राहिलेला नसून, लडाखच्या मागण्या आणि त्या मांडण्याच्या लोकशाही मार्गांवरही चर्चा केंद्रित झाली आहे.

आजचा खरा प्रश्न फक्त सोनम वांगचुक यांच्यापुरता नाही. जो व्यक्ती काल सरकारच्या एका निर्णयाचे समर्थन करत होता, त्यालाही आज आंदोलन करताना सक्तीचा सामना करावा लागत असेल, तर लोकशाहीतील शांततापूर्ण विरोधासाठी उपलब्ध असलेली जागा नेमकी किती उरली आहे? या प्रश्नाचे उत्तर केवळ सरकारनेच नव्हे, तर संपूर्ण लोकशाही व्यवस्थेने देणे आवश्यक आहे.

'६१२ ऑक्सिटोसिन इंजेक्शन्स जप्त पण ही मोहीम कायम राहणार का? की पुन्हा बदली, दबाव आणि भेसळीचेच राज्य?'

■ दैनिक राज्य लोकतंत्र

पुणे । प्रतिनिधी

मुंबई : उल्हासनगरमध्ये एफडीएने केलेल्या धडक कारवाईत म्हशींना अधिक दूध मिळावे म्हणून वापरली जाणारी तब्बल ६१२ प्रतिबंधित ऑक्सिटोसिन इंजेक्शन्स जप्त करण्यात आली. अन्न व औषध प्रशासनाचे आयुक्त तुकाराम मुंढे यांच्या मार्गदर्शनाखाली सुरू असलेल्या विशेष मोहिमेतील ही महत्त्वाची कारवाई मानली जात आहे. मात्र, या कारवाईनिमित्त एक मोठा प्रश्न पुन्हा समोर आला आहेही मोहीम सातत्याने सुरू राहणार का, की काही दिवसांतच राजकीय दबाव, अधिकाऱ्यांच्या बदल्या आणि पुन्हा जुनेच गैरप्रकार सुरू होणार?

ऑक्सिटोसिनचा बेकायदेशीर वापर हा केवळ प्राणी क्रूरतेचा विषय नाही; तो थेट सार्वजनिक आरोग्याशी संबंधित आहे. पशुवैद्यकीय तज्ज्ञांच्या मते, अशा इंजेक्शनमुळे जनावरांच्या आरोग्यावर विपरीत परिणाम होऊ शकतो. तसेच अशा पद्धतीने उत्पादित दुधाच्या गुणवत्तेबाबतही चिंता व्यक्त केली जाते. म्हणूनच या औषधाच्या अनधिकृत वापरावर कायद्याने निर्बंध घालण्यात आले आहेत. एफडीएने उल्हासनगरातील गोठ्यावर छापा टाकून मोठा साठा जप्त केला आणि संबंधितांवर कायदेशीर कारवाई सुरू केली. ही कारवाई निश्चितच स्वागतार्ह आहे. पण प्रश्न एवढाच आहे की, अशा कारवाया अपवाद म्हणूनच का समोर येतात? राज्यभरातील इतर दुग्ध व्यवसायात अशा प्रकारांचा शोध घेण्यासाठी सातत्यपूर्ण मोहीम राबविली जाणार आहे का?

गेल्या काही वर्षांत अनेक विभागांत धडक कारवाया झाल्या, मात्र काही काळानंतर त्यांची तीव्रता कमी झाल्याची उदाहरणेही आहेत. त्यामुळे नागरिकांच्या मनात शंका निर्माण होणे स्वाभाविक आहे. राजकीय इच्छाशक्ती ठाम राहील का? प्रामाणिकपणे कारवाई करणाऱ्या अधिकाऱ्यांना पूर्ण पाठबळ मिळेल का? की काही काळानंतर बदल्या, दबाव किंवा हस्तक्षेपामुळे ही मोहीम थंडावेल? या प्रश्नांची उत्तरे सरकारच्या पुढील कृतीतून मिळतील. जर अशा कारवाया राज्यभर सातत्याने झाल्या, दोषींवर कठोर शिक्षा झाली आणि बेकायदेशीर साखळी उद्ध्वस्त करण्यात आली, तरच नागरिकांचा अन्न सुरक्षा यंत्रणेवरील विश्वास वाढेल. अन्यथा प्रत्येक धाडीनंतर प्रसिद्धी मिळेल, काही दिवस चर्चा होईल, अधिकारी बदलतील आणि पुन्हा भेसळ, प्रतिबंधित औषधांचा वापर व जनतेच्या आरोग्याशी खेळ सुरू राहील,

: 'तरुणांचा आक्रोश ऐकणार सरकार, की पुन्हा मौनच?' सोनम वांगचूक प्रकरणानंतर वाढत्या आंदोलनाकडे देशाचे लक्ष

■ दैनिक राज्य लोकतंत्र

नवी दिल्ली सोनम वांगचूक यांच्यावरील पोलिस कारवाईनंतर कॉकरोच जनता पार्टी (उगझ) चे संस्थापक अध्यक्ष अभिजीत दिपके यांनी आंदोलन अधिक तीव्र करण्याची घोषणा केली आहे. यापूर्वी केंद्रीय शिक्षणमंत्र्यांच्या राजीनाम्याची मागणी करणाऱ्या आंदोलनाने आता पंतप्रधान नरेंद्र मोदी यांच्या राजीनाम्याचीही मागणी करण्याची भूमिका जाहीर केली आहे. २० जुलै रोजी संसदेकडे मोर्चा काढण्याचाही निर्धार आंदोलनकर्त्यांनी व्यक्त केला आहे.

या घडामोडींमुळे एक महत्त्वाचा प्रश्न उपस्थित होतोसरकार या आंदोलनातील मागण्यांची दखल घेऊन संवादाचा मार्ग स्वीकारणार, की आपल्या भूमिकेवर ठाम राहणार?

लोकशाहीत कोणत्याही आंदोलनाची ताकद केवळ घोषणांमध्ये नसते, तर त्याला मिळणाऱ्या जनसमर्थनात, मांडलेल्या मुद्द्यांमध्ये आणि सरकारच्या प्रतिसादात असते. दुसरीकडे, सरकार कोणत्याही मागणीवर निर्णय घेताना कायदेशीर प्रक्रिया, धोरणात्मक परिणाम आणि व्यापक सार्वजनिक हित यांचाही विचार करत असते.

सध्या पंतप्रधान नरेंद्र मोदी किंवा केंद्र सरकारने अभिजीत दिपके यांच्या नव्या मागण्यांवर कोणतीही अधिकृत प्रतिक्रिया दिलेली नाही. त्यामुळे सरकार या मागण्या स्वीकारेल की नाकारेल, याबाबत कोणताही निष्कर्ष काढणे शक्य नाही.

मात्र, या प्रकरणामुळे काही प्रश्न उपस्थित होत आहेत. विद्यार्थ्यांच्या परीक्षा व्यवस्था, पेपरफुटी, शिक्षणातील पारदर्शकता आणि आंदोलनाचा अधिकार या मुद्द्यांवर सरकार आंदोलनकर्त्यांशी थेट संवाद साधणार का? आंदोलन तीव्र होण्यापूर्वी चर्चेचा मार्ग खुला केला जाणार का? आणि जनतेच्या प्रश्नांवर स्पष्ट भूमिका मांडली जाणार का?

लोकशाहीत सरकारला आंदोलनांशी सहमत असणे बंधनकारक नसते; परंतु शांततापूर्ण मागण्यांना उत्तर देणे, संवाद साधणे आणि आपली भूमिका स्पष्ट करणे हे लोकशाहीतील उत्तरदायित्वाचा महत्त्वाचा भाग मानले जाते.

'फक्त सोशल मीडियावर पाठिंबा, की आंदोलनस्थळीही उपस्थिती?' सोनम वांगचूक प्रकरणावर राहुल गांधींनाही प्रश्न

■ दैनिक राज्य लोकतंत्र

नवी दिल्ली : जंतरमंतरवरील आंदोलनातून सोनम वांगचूक यांना ताब्यात घेतल्यानंतर लोकसभेतील विरोधी पक्षनेते राहुल गांधी यांनी सोशल मीडियावरून केंद्र सरकारवर जोरदार टीका केली. विद्यार्थ्यांचा आवाज कोणतीही ताकद दाबू शकत नाही, असे म्हणत त्यांनी पेपरफुटी, शिक्षणाचा वाढता खर्च आणि विद्यार्थ्यांच्या प्रश्नांवर सरकारला लक्ष्य केले.

मात्र, या राजकीय प्रतिक्रियेनंतर विरोधी पक्षाच्या भूमिकेवरही काही प्रश्न उपस्थित होत आहेत.

जर विद्यार्थ्यांचे प्रश्न आणि सोनम वांगचूक यांचे आंदोलन इतके महत्त्वाचे होते, तर राहुल गांधी स्वतः जंतरमंतरवर जाऊन आंदोलनकर्त्यांची भेट का घेतली नाही? विरोधी पक्षनेते म्हणून प्रत्यक्ष उपस्थित राहून आंदोलनाला नैतिक बळ देणे अधिक प्रभावी ठरले नसते का?

लोकशाहीत सरकारला प्रश्न विचारणे जितके आवश्यक आहे, तितकेच विरोधी पक्षाच्या भूमिकेचे मूल्यमापन करणेही महत्त्वाचे आहे. केवळ सोशल मीडियावरील समर्थन पुरेसे ठरते का, की संवेदनशील

प्रश्नांवर प्रत्यक्ष उपस्थिती आणि संवाद अधिक परिणामकारक ठरतो, हा प्रश्न उपस्थित केला जात आहे.

तथापि, राहुल गांधी जंतरमंतरवर का गेले नाहीत, याबाबत त्यांनी कोणतेही सार्वजनिक स्पष्टीकरण दिलेले नाही. त्यामुळे त्यांच्या अनुपस्थितीमागील कारणांबाबत कोणताही निष्कर्ष काढणे योग्य ठरणार नाही. याचप्रमाणे, इतर विरोधी पक्षांचे वरिष्ठ नेतेही आंदोलनस्थळी कितपत उपस्थित राहिले, त्यांनी कोणती प्रत्यक्ष भूमिका घेतली आणि विद्यार्थ्यांच्या प्रश्नांवर कोणती ठोस पावले उचलली, याचाही आढावा घेणे तितकेच आवश्यक आहे. लोकशाहीत केवळ सत्ताधाऱ्यांचीच नव्हे, तर विरोधकांचीही सार्वजनिक उत्तरदायित्वाची कसोटी लागते. त्यामुळे प्रश्न केवळ सरकारलाच नाही, तर विरोधी पक्षांनाही आहेविद्यार्थ्यांच्या प्रश्नांवर भूमिका फक्त निवेदनांपुरती राहणार, की प्रत्यक्ष कृतीतूनही ती दिसणार?

'नीट' परीक्षा की 'अनिश्चित' व्यवस्था? राष्ट्रीय प्रवेश परीक्षांतील गोंधळ थांबणार कधी; विद्यार्थ्यांच्या भवितव्याशी सरकारचा हा खेळ किती दिवस?

■ दैनिक राज्य लोकतंत्र

छत्रपती संभाजीनगर : देशातील लाखो विद्यार्थ्यांच्या भवितव्याचा निर्णय घेणाऱ्या राष्ट्रीय प्रवेश परीक्षा खरोखरच विश्वासार्ह राहिल्या आहेत का? पेपरफुटी, निकालातील कथित तफावत, उत्तरपत्रिकांवरील आक्षेप आणि न्यायालयीन लढाया हेच आता राष्ट्रीय परीक्षांचे नवे वास्तव बनले आहे का? बीडमधील दोन विद्यार्थ्यांनी NEET-UG च्या निकालावर उपस्थित केलेल्या गंभीर प्रश्नांमुळे पुन्हा एकदा राष्ट्रीय परीक्षा व्यवस्थेच्या विश्वासार्हतेवर प्रश्नचिन्ह उभे राहिले आहे.

एका विद्यार्थ्याचा दावा आहे की, उत्तरतालिका (Answer Key) तपासल्यानंतर त्याला सुमारे ५२२ गुण अपेक्षित होते; मात्र अधिकृत गुणपत्रिकेत त्याला अवघे १५ गुण मिळाले. दुसऱ्या विद्यार्थिनीने ७०२ गुणांची अपेक्षा व्यक्त केली, पण तिच्या गुणपत्रिकेत ८७ गुण नोंदविण्यात आल्याचा दावा करण्यात आला आहे.

या दाव्यांची स्वतंत्र पडताळणी अद्याप झालेली नसली, तरी संबंधित कुटुंबांनी न्यायालयात जाण्याची तयारी दर्शविली आहे. या प्रकरणातील तथ्यांची अंतिम स्पष्टता संबंधित प्रक्रिया आणि न्यायालयीन सुनावणीमधूनच समोर येईल.

मात्र, यानिमित्ताने एक मूलभूत प्रश्न पुन्हा ऐरणीवर आला आहेराष्ट्रीय स्तरावरील परीक्षा व्यवस्थेत शिस्त, पारदर्शकता आणि उत्तरदायित्व नेमके कोण सुनिश्चित करणार?

देशभरातील विद्यार्थी दोन-दोन वर्षे अथक परिश्रम करतात. अनेक जण सामाजिक आयुष्य बाजूला ठेवतात, कोचिंग क्लासेस, मॉक टेस्ट, आर्थिक खर्च आणि मानसिक ताण सहन करतात. त्यांच्या पालकांच्याही अपेक्षा या परीक्षांशी जोडलेल्या असतात. अशा परिस्थितीत निकाल जाहीर झाल्यानंतर जर गुणांबाबतच गंभीर शंका निर्माण होत असतील, तर विद्यार्थ्यांचा प्रणालीवरील विश्वास कसा टिकणार?

गेल्या काही वर्षांत राष्ट्रीय परीक्षांभोवती अनेक वाद निर्माण झाले आहेत. पेपरफुटीच्या घटनांमुळे

परीक्षा रद्द कराव्या लागल्या, फेरपरीक्षा घ्याव्या लागल्या आणि सर्वोच्च न्यायालयापर्यंत प्रकरणे पोहोचली. प्रत्येक वेळी सुधारणा करण्याची घोषणा होते; परंतु काही महिन्यांनी पुन्हा नवा वाद समोर येतो. त्यामुळे प्रश्न निर्माण होतो की, घोषणांपेक्षा प्रणालीगत सुधारणा नेमक्या कधी होणार?

सरकारने आणि संबंधित परीक्षा संस्थांनी केवळ परीक्षा घेणे हेच उद्दिष्ट मानू नये. उत्तरपत्रिकांचे मूल्यमापन, ओएमआर पडताळणी, तक्रार निवारण यंत्रणा, वेळेत पुनर्तपासणी आणि संपूर्ण प्रक्रियेत पारदर्शकता यांना तितकेच महत्त्व दिले पाहिजे. लाखो विद्यार्थ्यांचे करिअर काही तांत्रिक त्रुटी, व्यवस्थेतील हलगर्जीपणा किंवा संवादाच्या अभावामुळे धोक्यात येऊ नये.

या प्रकरणात विद्यार्थ्यांनी केलेले दावे योग्य आहेत की नाहीत, याचा निर्णय पुरावे, अधिकृत नोंदी आणि कायदेशीर प्रक्रियेनुसार होईल. मात्र, अशा प्रकारच्या तक्रारी वारंवार का समोर येतात? हा प्रश्न सरकारला आणि राष्ट्रीय परीक्षा यंत्रणेला टाळता येणार नाही.

देश जागतिक दर्जाचे डॉक्टर, अभियंते आणि संशोधक घडविण्याची महत्त्वाकांक्षा बाळगत असेल, तर सर्वप्रथम त्या विद्यार्थ्यांना विश्वासार्ह, पारदर्शक आणि उत्तरदायी परीक्षा व्यवस्था देणे ही सरकारची मूलभूत जबाबदारी आहे.

कारण एका चुकीच्या निकालामागे केवळ गुण कमी होत नाहीत; एखाद्या विद्यार्थ्याचे वर्ष, त्याचे स्वप्न, कुटुंबाची मेहनत आणि मानसिक स्वास्थ्यही पणाला लागते.

प्रश्न सरकारला आहेराष्ट्रीय स्तरावरील परीक्षा व्यवस्थेत कायमस्वरूपी शिस्त, पारदर्शकता आणि उत्तरदायित्व आणण्यासाठी नेमकी कोणती ठोस पावले उचलली जाणार? की प्रत्येक निकालानंतर विद्यार्थ्यांनाच न्यायालयाचे दरवाजे ठोठवावे लागणार?

संपादकीय

देवीची पूजा पण जिवंत महिलेला न्याय कधी? 'स्त्रीशक्ती'च्या घोषणांपलीकडचे वास्तव

भारत आज जगातील सर्वात वेगाने वाढणाऱ्या अर्थव्यवस्थांपैकी एक आहे. कृत्रिम बुद्धिमत्ता (AI), डिजिटल इंडिया, चंद्रयान, जी-२० अध्यक्षपद, जगातील चौथी सर्वात मोठी अर्थव्यवस्था होण्याच्या दिशेने वाटचाल आणि विश्वगुरू होण्याची महत्त्वाकांक्षाया सर्व गोष्टींचा आपण अभिमान बाळगतो. संसदेत महिलांच्या सक्षमीकरणाच्या घोषणा होतात, योजनांची यादी मांडली जाते आणि नारीशक्तीचा जयघोष केला जातो.

पण या घोषणांच्या गदारोळात एक अस्वस्थ करणारा प्रश्न सतत उभा राहतोभारतातील प्रत्येक महिला खरोखर सुरक्षित आहे का? तिला न्याय वेळेत मिळतो का? आणि आपण देवीची पूजा जितक्या श्रद्धेने करतो, तितक्याच प्रामाणिकपणे जिवंत महिलेचा सन्मान करतो का?

भारतीय संस्कृतीत यत्र नार्यस्तु पूज्यन्ते, रमन्ते तत्र देवताः हा विचार हजारो वर्षांपासून सांगितला जातो. दुर्गा, लक्ष्मी, सरस्वती यांच्या रूपाने स्त्रीला शक्ती, संपन्नता आणि ज्ञानाचे प्रतीक मानले जाते. परंतु दुसऱ्या बाजूला राष्ट्रीय गुन्हे नोंदवही (NCRB) ची आकडेवारी महिलांविरुद्ध दरवर्षी मोठ्या प्रमाणावर गुन्हे नोंदवले जात असल्याचे दर्शवते. कौटुंबिक हिंसा, बलात्कार, लैंगिक अत्याचार, छेडछाड, ॲसिड हल्ले, सायबर स्टॉकिंग, मानवी तस्करी आणि ऑनलाइन छळ अशा गुन्ह्यांचे प्रमाण समाजासमोर गंभीर प्रश्न उभे करते. प्रत्येक तक्रार म्हणजे दोष सिद्ध झाला, असे नसले तरी इतक्या मोठ्या प्रमाणावर महिला न्यायासाठी दार ठोठावत आहेत, हे वास्तव दुर्लक्षित करता येणार नाही.

२०१४ नंतर केंद्र सरकारने महिलांसाठी अनेक महत्त्वपूर्ण योजना राबवल्या. बेटी बचाओ, बेटी पढाओ, उज्ज्वला योजना, जनधन खात्यांमधून महिलांचा आर्थिक सहभाग, स्वयं-सहाय्यता गटांचे बळकटीकरण, मुद्रा योजनांमधील महिला उद्योजक, मातृत्व लाभ आणि महिलांच्या राजकीय प्रतिनिधित्वासंदर्भातील घटनात्मक पावले ही निश्चितच सकारात्मक आहेत. अनेक राज्य सरकारांनीही महिला सुरक्षेसाठी स्वतंत्र योजना सुरू केल्या आहेत. या प्रयत्नांचे स्वागत व्हायलाच हवे.

मात्र प्रश्न योजनांचा नाही; प्रश्न त्यांच्या परिणामकारकतेचा आहे. एखादी मुलगी शाळेत, महाविद्यालयात, कामाच्या ठिकाणी किंवा रात्री रस्त्यावर निर्भयपणे फिरू शकते का? एखाद्या पीडित महिलेला पोलीस ठाण्यात संवेदनशील वागणूक मिळते का? तपास वेळेत पूर्ण होतो का? न्यायालयात तिचे प्रकरण वर्षानुवर्षे अडकून राहत नाही ना? महिला सक्षमीकरणाचा खरा अर्थ या प्रश्नांच्या उत्तरांत दडलेला आहे.

अलीकडेच पटना उच्च न्यायालयाच्या एका निर्णयाने देशभरात चर्चा निर्माण केली. त्या निर्णयावर महिला संघटना आणि अनेक कायदेतज्ज्ञांनी आक्षेप घेतले, तर सर्वोच्च न्यायालयानेही या प्रकरणाची दखल घेत पुढील न्यायिक विचार सुरू केला. अंतिम निर्णय न्यायालय देईल आणि त्याचा आदर करणे आवश्यक आहे. मात्र या घटनेने एक व्यापक प्रश्न पुन्हा समोर आणलाकायद्याचा अर्थ लावताना महिलेची प्रतिष्ठा, तिची सुरक्षितता आणि घटनात्मक समानतेचा विचार पुरेशा गांभीर्याने केला जातो का? हा प्रश्न न्यायालयावर टीका करण्याचा नसून न्यायव्यवस्थेवरील लोकविश्वास अधिक बळकट करण्याचा आहे. महिलांना न्याय मिळण्यात होणारा विलंब हीदेखील गंभीर समस्या आहे. न्यायालयांमध्ये प्रलंबित खटल्यांची संख्या मोठी आहे. अनेक प्रकरणांत तपासातील त्रुटी, फॉरेन्सिक अहवालांचा विलंब, साक्षीदारांचे संरक्षण आणि सरकारी यंत्रणांतील समन्वयाचा अभाव यामुळे न्यायप्रक्रिया लांबते. अशा वेळी पीडितेवर मानसिक, सामाजिक आणि आर्थिक ताण वाढत जातो. त्यामुळे महिला सुरक्षेची चर्चा करताना केवळ कठोर कायद्यांची घोषणा पुरेशी नाही; त्यांची प्रभावी अंमलबजावणी अधिक महत्त्वाची आहे.

दरम्यान, कृत्रिम बुद्धिमत्ता आणि डिजिटल

लोकशाहीर अण्णाभाऊ साठे यांच्या पुण्यतिथीनिमित्त पिंपरी-चिंचवड महापालिकेकडून अभिवादन

■ दैनिक राज्य लोकतंत्र

पिंपरी : साहित्यरत्न, लोकशाहीर अण्णाभाऊ साठे यांच्या पुण्यतिथीनिमित्त पिंपरी-चिंचवड महानगरपालिकेच्या वतीने त्यांच्या कार्याला अभिवादन करण्यात आले. महापालिकेच्या मुख्य प्रशासकीय इमारतीतील अण्णाभाऊ साठे यांच्या प्रतिमेस तसेच निगडी येथील पूर्णाकृती पुतळ्यास उपमहापौर शर्मिला बाबर यांनी पुष्पहार अर्पण करून अभिवादन केले.

यावेळी बोलताना उपमहापौर शर्मिला बाबर यांनी सांगितले की, अत्यंत प्रतिकूल परिस्थितीतही अण्णाभाऊ साठे यांनी आपल्या जिद्द, प्रतिभा आणि लेखणीच्या बळावर मराठी साहित्यविश्वात अढळ स्थान निर्माण केले. अवघ्या दीड दिवसांचे औपचारिक शिक्षण असूनही साहित्य, शाहिरी, पोवाडे आणि लोककलेच्या माध्यमातून त्यांनी समाजप्रबोधनाचे मोठे कार्य उभे केले. त्यांच्या विचारांचा वारसा जपणे ही काळाची गरज असल्याचे त्यांनी नमूद केले.

त्या पुढे म्हणाल्या की, अण्णाभाऊ साठे यांनी वंचित, शोषित, कष्टकरी आणि उपेक्षित समाजाच्या वेदना आपल्या साहित्याद्वारे मांडत त्यांना न्याय आणि स्वाभिमानासाठी संघर्षाची प्रेरणा दिली. 'फकीरा' सारख्या अजरामर साहित्यकृतीतून त्यांनी सामाजिक परिवर्तनाचा

संदेश दिला, तर छत्रपती शिवाजी महाराजांच्या पराक्रमाचा गौरव आपल्या शाहिरीतून देश-विदेशात पोहोचविला.

या कार्यक्रमास नगरसेविका अनुराधा गोरखे, उपायुक्त आण्णा बोदडे, जनता संपर्क अधिकारी प्रफुल्ल पुराणिक, माजी नगरसदस्य भगवान शिंदे, लोकशाहीर अण्णाभाऊ साठे जयंती उत्सव समितीचे अध्यक्ष गणेश अवघडे, जेजुरी संस्थानचे विश्वस्त अनिल सौदंडे, समरसता गतिविधीचे पश्चिम महाराष्ट्र संयोजक मुकुंदराव आफळे यांच्यासह विविध सामाजिक संघटनांचे पदाधिकारी, मान्यवर, कार्यकर्ते आणि नागरिक मोठ्या संख्येने उपस्थित होते.

आषाढी वारीचा संस्कारमय सोहळा! वंडर किड्स प्री स्कूलच्या चिमुकल्यांची दिमाखदार दिंडी; सामाजिक संदेशांनी वेधले लक्ष

■ दैनिक राज्य लोकतंत्र

मंचर : आषाढी एकादशी आणि आषाढी वारीचे औचित्य साधत आंबेगाव तालुक्यातील अवसरी खुर्द येथील वंडर किड्स प्री स्कूलमध्ये पारंपरिक दिंडी सोहळा भक्तिमय आणि उत्साहपूर्ण वातावरणात साजरा करण्यात आला. संत परंपरेचे संस्कार, भारतीय संस्कृतीची ओळख आणि सामाजिक मूल्यांचा संदेश देणाऱ्या या उपक्रमाने पालकांसह ग्रामस्थांची मने जिंकली.

कार्यक्रमाची सुरुवात स्कूलचे अध्यक्ष योगेश लिंगे व मुख्याध्यापिका शुभांगी लिंगे यांच्या हस्ते भैरवनाथ मंदिर चौकात माऊलींच्या पादुकांचे पूजन करून झाली. त्यानंतर ज्ञानोबा-तुकारामच्या अखंड जयघोषात चिमुकल्यांची दिंडी गावातून मार्गस्थ झाली. टाळ-मृदुंगाच्या गजरात, अभंगांच्या सुरावटीत आणि वारकरी वेशभूषेत सजलेल्या विद्यार्थ्यांनी संपूर्ण वातावरण भक्तिरसात रंगवले.

दिंडीत संत ज्ञानेश्वर, संत तुकाराम, संत मुक्ताबाई तसेच विठ्ठल-रुक्मिणी यांच्या वेशभूषेत सहभागी झालेल्या चिमुकल्यांचे दर्शन घेण्यासाठी पालक आणि ग्रामस्थांनी मोठी गर्दी केली होती. विद्यार्थ्यांनी रिंगण घालत फुगड्या खेळल्या, तर गावातून काढलेल्या प्रभात फेरीत माऊलींच्या पालखी विसाव्याच्या ठिकाणांचे फलक हातात घेऊन वारकरी

परंपरेची माहिती आणि जनजागृतीपर संदेश दिले.

यावेळी विद्यार्थ्यांनी मोबाईलच्या वाढत्या वापराचे दुष्परिणाम, मुलांवर चांगले संस्कार घडविण्यासाठी पालकांनी वेळ देण्याची गरज आणि कुटुंबातील संवादाचे महत्त्व अधोरेखित करणारी प्रभावी नाटिका सादर केली. या सामाजिक संदेशाला उपस्थितांकडून उत्स्फूर्त प्रतिसाद मिळाला.

या सोहळ्यास ह.भ.प. अनंत महाराज टेंबेकर, शांताराम अभंग, मनोज काळदंते, बाळासाहेब गायकवाड, प्रसाद खोल्लम, सागर भोर, आनंद भोर पाटील, प्रसाद अभंग, पायी दिंडी सोहळ्याचे उपाध्यक्ष विठ्ठल शिंदे आणि शारंगधर शिंदे यांच्यासह अनेक मान्यवर उपस्थित होते. कार्यक्रमाचे सूत्रसंचालन स्कूलचे समन्वयक दीपक टेंबेकर यांनी केले. कार्यक्रमाच्या यशस्वी आयोजनासाठी शिक्षिका पूनम खेडकर, सुरेखा शिंदे, पूजा भोर, पूर्वा शिंदे, श्रुती भोर आणि राजश्री भोर यांनी विशेष परिश्रम घेतले. कार्यक्रमाची सांगता सर्व विद्यार्थ्यांना खाऊ वाटप करून आनंदोत्सवात करण्यात आली. या उपक्रमातून लहान वयातच विद्यार्थ्यांमध्ये संत परंपरेबद्दल आदर, भारतीय संस्कृतीची जपणूक आणि सामाजिक मूल्यांचे बीजारोपण करण्याचा प्रयत्न करण्यात आला असून, या उपक्रमाचे पालक व ग्रामस्थांनी कौतुक केले.

पिंपरी-चिंचवडची मान उंचावली! वाकडच्या अतुल्या डोंगरेची NEET मध्ये देशात ४९८ वी रँक; ६७० गुणांसह दैदिप्यमान यश

■ दैनिक राज्य लोकतंत्र

पिंपरी : राष्ट्रीय पात्रता व प्रवेश परीक्षा (छएएढ-णत्र) २०२६ मध्ये वाकड येथील अतुल्या बाळासाहेब डोंगरे हिने ७२० पैकी ६७० गुण मिळवत अखिल भारतीय गुणवत्ता यादीत (अखठ) ४९८ वा क्रमांक पटकावला आहे. या उल्लेखनीय यशामुळे पिंपरी-चिंचवडच्या शैक्षणिक क्षेत्रात आनंदाचे वातावरण असून तिच्यावर अभिनंदनाचा वर्षाव होत आहे.

अतुल्याने दहावीपर्यंतचे शिक्षण आयसीएसई (खउडए) बोर्डातून पूर्ण केले, तर अकरावी-बारावीचे शिक्षण सीबीएसई (उइडए) बोर्डातून घेतले. बारावी विज्ञान शाखेत तिने ९७.६ टक्के गुण मिळवत आधीच आपली गुणवत्ता सिद्ध केली होती. आता छएएढ परीक्षेतील घवघवीत यशामुळे डॉक्टर होण्याच्या तिच्या स्वप्नाला बळ मिळाले आहे.

यशामागील सूत्र सांगताना अतुल्याने नियमितपणा आणि सातत्यालाच सर्वाधिक महत्त्व दिले. अभ्यासात बॅकलॉग ठेवला नाही. वर्गात शिकवलेला भाग त्याच दिवशी पूर्ण करण्याचा प्रयत्न केला. कोणतीही शंका प्रलंबित न ठेवता शिक्षकांकडून तात्काळ निरसन करून घेतले, असे तिने सांगितले.

जीवशास्त्र विषयासाठी तिने एनसीईआरटी (छउएठढ) पुस्तकांचा ओळीनुसार सखोल अभ्यास केला. तर भौतिकशास्त्र आणि रसायनशास्त्र विषयांमध्ये प्रभुत्व मिळवण्यासाठी मोठ्या प्रमाणावर प्रश्नपत्रिका सोडविण्याचा आणि सराव करण्याचा मार्ग स्वीकारला. नियमित पुनरावृत्ती, वेळेचे नियोजन आणि सातत्यपूर्ण मेहनत हेच आपल्या यशाचे खरे गमक असल्याचेही तिने नमूद केले.

अतुल्याच्या या यशामुळे वाकडसह संपूर्ण पिंपरी-चिंचवड शहराचा गौरव वाढला असून विद्यार्थी, पालक आणि शिक्षकांकडून तिचे कौतुक केले जात आहे.

तिच्या यशातून स्पर्धा परीक्षांची तयारी करणाऱ्या विद्यार्थ्यांना नियमित अभ्यास, शिस्त आणि योग्य नियोजनाच्या जोरावर मोठे यश मिळविता येते, हा प्रेरणादायी संदेश मिळत आहे.

पिंपरी-चिंचवड: चारित्र्याच्या संशयावरून जावयाने केला सासूचा गळा आवळून खून; वेगवेगळ्या ठाण्यांत गंभीर गुन्हे दाखल

■ दैनिक राज्य लोकतंत्र

पिंपरी-चिंचवड : पिंपरी-चिंचवड: पिंपरी-चिंचवड पोलीस आयुक्तालय हद्दीत गंभीर गुन्ह्यांचे सत्र सुरूच असून, चाकण येथे चारित्र्याच्या संशयावरून एका जावयाने आपल्या सासूचा मिक्सरच्या वायरने गळा आवळून खून केल्याची धक्कादायक घटना समोर आली आहे. याशिवाय देहूरोड आणि निगडी पोलीस ठाण्याच्या हद्दीत मारहाण आणि हप्ता वसुलीचे गंभीर गुन्हे दाखल करण्यात आले आहेत.

१. चाकण: चारित्र्याच्या संशयावरून सासूचा खून, जावयाविरोधात गुन्हा दाखल

चाकण पोलीस ठाण्याच्या हद्दीतील स्वप्न नगरीमागे, साई नगरी येथे एक धक्कादायक प्रकार घडला आहे. फिर्यादी मकबुल उस्मान नदाफ (वय ५२, रा. खेड, जि. पुणे) यांनी दिलेल्या तक्रारीनुसार, त्यांचा जावई आरोपी रफिक मेहबुब पठाण (वय ३२) याने फिर्यादी यांची मुलगी वडीमा रफिक पठाण (वय २७) हिच्या चारित्र्यावर संशय घेतला. याच संशयातून आरोपीने राहत्या घरात मिक्सरच्या वायरने तिची गळा आवळून निर्घृण हत्या केली.

पोलीस ठाण्यात भा.न्या.सं. कलम १०३(१) प्रमाणे खुनाचा गुन्हा दाखल करण्यात आला असून, पोलीस उपनिरीक्षक (पोउपनि) मोरखंडे या प्रकरणाचा पुढील तपास करत आहेत.

देहूरोड: जुन्या भांडणाचा राग मनात धरून कोयत्याने जीवघेणा हल्ला

देहूरोड पोलीस ठाण्याच्या हद्दीतील विठ्ठलवाडी, देहूगाव येथे दोन दिवसांपूर्वी झालेल्या जागेच्या भांडणाचा राग मनात धरून एका व्यक्तीवर जीवघेणा हल्ला करण्यात आला. फिर्यादी बालाजी लक्ष्मण जगताप (वय ४०, रा. देहूगाव, मूळ रा. बीड) हे रिक्षाचालक असून, त्यांना आरोपी केतुल उर्फ भैया संतोष भोसले, आकाश संतु दुटे, आशुबा गायकवाड आणि छाया संतु दुटे यांनी मिळून अडवले.

''तू आमच्या जागेवर राहायचे नाही, तुला जास्त माज आला आहे, तुला जिवंत सोडणार नाही,'' असे म्हणत आरोपींनी फिर्यादीला बुक्क्यांनी मारहाण केली. त्यानंतर मुख्य आरोपी केतुल भोसले याने हातातील कोयत्याने फिर्यादीच्या डोक्यात मारून त्यांना गंभीर जखमी केले. तसेच इतर आरोपींनी लाकडी दांडक्याने मारहाण करत जीवे मारण्याची धमकी दिली.

याप्रकरणी देहूरोड पोलीस ठाण्यात भा.न्या.सं. कलम १०९(१), ११४(२), ११५(२), ३५२, ३५१(२), ३(५), आर्म ॲक्ट आणि महाराष्ट्र पोलीस अधिनियम कलमान्वये गुन्हा दाखल करण्यात आला आहे. पोउपनि वाघमारे या प्रकरणाचा तपास करत आहेत.

निगडी: शंभर रुपयांसाठी भिकाऱ्याला बेदम मारहाण

निगडी पोलीस ठाण्याच्या हद्दीतील मधुकर पवळे पुलाजवळील ट्रॅव्हल्स बुकिंग ऑफिसपाशी एका तृतीयपंथी/भिकाऱ्याला पैशांसाठी मारहाण केल्याची घटना घडली आहे. फिर्यादी नितेश शांताराम पदमने उर्फ छमछम म्हस्के (वय ३०, रा. शेगाव, जि. बुलढाणा) हे आपल्या मैत्रिणीसोबत चालले असताना, आरोपी ओपन देशा काळे (वय ६०, रा. निगडी) याने त्यांच्याकडे १०० रुपयांची मागणी केली. फिर्यादीने पैसे देण्यास नकार दिला असता, आरोपीने रागाने त्यांना शिवीगाळ करत बेदम मारहाण केली. याप्रकरणी निगडी पोलीस ठाण्यात भा.न्या.सं. कलम १०९(१), ११(१) प्रमाणे गुन्हा दाखल करण्यात आला असून पोलीस पुढील कारवाई करत आहेत.

सांगवी-दापोडीतील पाणीपुरवठ्यातील तांत्रिक अडचणी लवकरच दूर; जलकुंभ स्वच्छता व पाण्याच्या गुणवत्तेची तपासणी सुरू

■ दैनिक राज्य लोकतंत्र

पिंपरी : सांगवी आणि दापोडी परिसरातील पाणीपुरवठ्यात निर्माण झालेल्या तांत्रिक अडचणी दूर करण्यासाठी पिंपरी-चिंचवड महापालिकेच्या पाणीपुरवठा विभागाकडून युद्धपातळीवर उपाययोजना सुरू असून, या समस्या लवकरच पूर्णपणे सोडविल्या जातील, अशी माहिती महापालिकेचे कार्यकारी अभियंता महेश बरीदे यांनी दिली.

नागरिकांना स्वच्छ आणि सुरक्षित पिण्याचे पाणी उपलब्ध व्हावे यासाठी परिसरातील जलकुंभांची नियमित स्वच्छता केली जात आहे. तसेच पाणीपुरवठ्याची गुणवत्ता कायम राखण्यासाठी प्रयोगशाळेत पाण्याच्या नमुन्यांची नियमित तपासणी आणि शुद्धतेची चाचणीही सुरू असल्याचे त्यांनी स्पष्ट केले.

पाणीपुरवठा व्यवस्था अधिक सक्षम करण्यासाठी आवश्यक तांत्रिक दुरुस्तीची कामे वेगाने सुरू असून, ही कामे पूर्ण झाल्यानंतर सांगवी-दापोडी परिसरातील पाणी वितरण अधिक सुरळीत होईल, असा विश्वास प्रशासनाने व्यक्त केला आहे.

दरम्यान, जलकुंभ स्वच्छता आणि तांत्रिक दुरुस्तीची कामे सुरू असल्याने नागरिकांनी पाण्याचा वापर अत्यंत जपून आणि काटकसरीने करावा, असे आवाहन पिंपरी-चिंचवड महापालिकेने केले आहे. तसेच पाणीपुरवठ्याबाबत कोणतीही अडचण असल्यास संबंधित विभागाशी संपर्क साधण्याचेही प्रशासनाने नागरिकांना सुचविले आहे.

दैनिक राज्य लोकतंत्र हे पत्र मुद्रक, प्रकाशक मालक सीमा भिमराव मस्के यांनी जगमित्र प्रिंटर्स ॲण्ड सेल्स कॉर्पोरेशन सुमतीनगर, जालना रोड, बीड येथे छापून कार्यालय दैनिक राज्य लोकतंत्र, राजीव गांधी चौक, कॅनाल रोड, बीड, ता.जि. बीड, ४३११२२ (महाराष्ट्र) येथे प्रकाशित केले. **संपादक** - सीमा मस्के (मोकाशे) । **कार्यकारी संपादक** - सुभाष विलासराव चौरे या अंकात प्रकाशित झालेल्या मजकुरातील मतांशी संपादक सहमत असतीलच असे नाही. न्यायालयीन वाद बीड न्यायकक्षेत. EMAIL- RAJYALOKTANTRA@GMAIL.COM NO.L SB/BEED RNP-206/2024-26

सारांश वृत्त

अमली पदार्थांविरुद्धच्या लढ्यात तरुणाईने सक्रिय व्हावे; पोलिस आयुक्त अमितेश कुमार

■ दैनिक राज्य लोकतंत्र

पुणे : तरुणाईने व्यसनांपासून दूर राहून सकारात्मक जीवनशैली अंगीकारावी. तसेच अमली पदार्थांविरुद्धच्या या लढ्यात सक्रिय सहभाग घेऊन समाजात सकारात्मक बदल घडवावा, असे आवाहन पोलिस आयुक्त अमितेश कुमार यांनी केले. युवक, विद्यार्थी आणि नागरिकांमध्ये अमली पदार्थांच्या वाढत्या दुष्परिणामांविषयी व्यापक जनजागृती आणि व्यसनमुक्त समाज घडविण्यासाठी शहर पोलिस दलातर्फे गुरुवारी (ता. १६) आयोजित सिक्युअर होरायझन फॉर युथ' या अभियानांतर्गत कार्यक्रमात ते बोलत होते. पोलिस सह आयुक्त संजय दराडे, अतिरिक्त पोलिस आयुक्त संजय पाटील, तेजस्वी सातपुते, मनोज पाटील, राजेश बनसोडे, पोलिस उपायुक्त (गुन्हे) गौहर हसन आणि अतिरिक्त अधीक्षक (अँटी नार्कोटिक्स टास्क फोर्स) हिम्मत जाधव तसेच, शिक्षणाधिकारी डॉ. भाऊसाहेब कारेकर, प्राचार्य संजय चांदे यांच्यासह प्राचार्य, शिक्षक, विद्यार्थी, वरिष्ठ पोलिस अधिकारी आणि अंमलदार उपस्थित होते. पोलिस सह आयुक्त संजय दराडे यांनी प्रास्ताविकात तरुणांनी व्यसनमुक्त राहून सकारात्मक जीवनशैली स्वीकारण्याचे आवाहन केले. त्यानंतर पोलिस उपायुक्त हसन आणि अतिरिक्त अधीक्षक जाधव यांनी अमली पदार्थांचे वाढते संकट, त्याचे सामाजिक व कौटुंबिक परिणाम, प्रतिबंधात्मक उपाययोजना याविषयी मार्गदर्शन केले. शिक्षणाधिकारी कारेकर यांनी विद्यार्थ्यांना शिक्षणासोबतच योग्य मूल्यांची जपणूक करण्याचे महत्त्व सांगितले, तर प्राचार्य चांदे यांनी करिअर, शिस्त आणि चांगल्या सवयींबाबत विद्यार्थ्यांना मार्गदर्शन केले. या कार्यक्रमात अमली पदार्थांच्या दुष्परिणामांवर आधारित एका लघुपटाचे अनावरण करण्यात आले. तसेच, उपस्थित अधिकारी, शिक्षक आणि विद्यार्थ्यांनी व्यसनमुक्तीची सामूहिक शपथ घेत स्वतः व्यसनापासून दूर राहण्याचा आणि इतरांनाही प्रवृत्त करण्याचा दृढ संकल्प केला.

‘ई-२० पेट्रोल धोरण देशातील सर्वात मोठा घोटाळा’; ‘टीम भारत’चा आरोप, केंद्राविरोधात देशव्यापी ‘3एस’ आंदोलनाची घोषणा

■ दैनिक राज्य लोकतंत्र

पुणे : केंद्र सरकारच्या ई-२० (२० टक्के इथेनॉल मिश्रित) पेट्रोल अनिवार्य करण्याच्या धोरणाविरोधात ‘टीम भारत’ने देशव्यापी आंदोलनाची घोषणा केली आहे. ‘सडक, संसद आणि सर्वोच्च न्यायालय’ (३ड) या त्रिसूत्रीवर आधारित आंदोलन उभारण्यात येणार असून, ई-२० धोरणामुळे ग्राहक, शेतकरी आणि देशाच्या अर्थव्यवस्थेवर गंभीर परिणाम होत असल्याचा आरोप संघटनेने केला आहे.

पुण्यात आयोजित पत्रकार परिषदेत ‘टीम भारत’चे तेहसीन पूनावाला यांनी दिनेश तांतिया, विशाल जैन, नचिकेत देशपांडे आणि शंकर रामन यांच्या उपस्थितीत आंदोलनाची भूमिका स्पष्ट केली. ई-२० धोरणाला देशातील सर्वात मोठा घोटाळा असे संबोधत त्यांनी केंद्र सरकारच्या निर्णयावर प्रश्नचिन्ह उपस्थित केले.

संघटनेनुसार, देशातील ८० टक्क्यांहून अधिक वाहने ई-१० इंधनासाठी डिझाइन करण्यात आली आहेत. अशा परिस्थितीत ग्राहकांना पर्याय न देता ई-२० पेट्रोलची सक्ती करणे अन्यायकारक असल्याचा आरोप करण्यात आला. इथेनॉल धोरणाचा फायदा काही मोजक्या डिस्टिलरी मालकांनाच होत असून, ग्राहक आणि शेतकऱ्यांना अपेक्षित लाभ मिळालेला नाही, असा दावा पूनावाला यांनी केला.

परकीय चलन बचतीच्या सरकारी दाव्यांवरही संघटनेने प्रश्न उपस्थित केले. एका बाजूला भारत कच्च्या तेलाची मोठ्या प्रमाणावर आयात करत असताना दुसऱ्या बाजूला अन्नधान्य आणि कृषी उत्पादनांचा इथेनॉल निर्मितीसाठी वापर केला जात आहे. त्यामुळे अन्नसुरक्षेवर परिणाम होण्याबरोबरच अन्नधान्याच्या किमती वाढण्याची शक्यता असल्याचे पूनावाला यांनी सांगितले.

ई-२० धोरणाशी संबंधित तांत्रिक अभ्यास, वाहन चाचणी अहवाल, पर्यावरणीय मूल्यांकन, आरोग्यविषयक परिणाम आणि आर्थिक विश्लेषण सरकारने अद्याप सार्वजनिक केले नसल्याचा आरोपही संघटनेने केला. इथेनॉल मिश्रणामुळे उत्सर्जन, हवेची गुणवत्ता आणि सार्वजनिक आरोग्यावर होणाऱ्या परिणामांबाबतची सर्व वैज्ञानिक माहिती सार्वजनिक करण्याची मागणी करण्यात आली.

टीम भारतच्या प्रमुख मागण्या

* ई-१० अनुरूप वाहनांसाठी ई-१० पेट्रोलची उपलब्धता कायम ठेवावी.
* ई-० (इथेनॉलविरहित) पेट्रोलच्या किमतीत कपात करून ग्राहकांना इंधन निवडीचा अधिकार द्यावा.
* ई-२० पेट्रोलवर इथेनॉलच्या प्रमाणानुसार २० टक्के दरसवलत द्यावी.
* ई-२० धोरणाशी संबंधित सर्व वैज्ञानिक आणि आर्थिक अहवाल सार्वजनिक करावेत.
* ग्राहकांच्या हिताचे संरक्षण करत पारदर्शक धोरण अवलंबावे.

गडकरी यांच्या भूमिकेवरही प्रश्न

पत्रकार परिषदेत केंद्रीय रस्ते वाहतूक मंत्री नितीन गडकरी यांच्या इथेनॉल धोरणावरील आग्रही भूमिकेची स्वतंत्र चौकशी करण्याची मागणीही ‘टीम भारत’ने केली. या धोरणामागील कथित हितसंबंधांची निष्पक्ष चौकशी व्हावी, अशी मागणी पूनावाला यांनी केली.

मात्र, ‘टीम भारत’ने आपण इथेनॉल किंवा नवीकरणीय इंधनांच्या विरोधात नसल्याचे स्पष्ट केले. भारताची ऊर्जा सुरक्षा मजबूत करणे आणि कच्च्या तेलावरील आयातीचे अवलंबित्व कमी करणे आवश्यक असल्याचे मान्य करत, कोणतेही धोरण वैज्ञानिक पुरावे, पारदर्शकता, ग्राहकांचे निवडस्वातंत्र्य आणि व्यापक सार्वजनिक चर्चेच्या आधारेच राबवले जावे, अशी भूमिका संघटनेने मांडली.

पुणे व छत्रपती संभाजीनगर विभागातील नगरपरिषद अधिकारी-कर्मचाऱ्यांचे राज्यस्तरीय आपत्ती व्यवस्थापन प्रशिक्षण संपन्न

■ दैनिक राज्य लोकतंत्र

पुणे : आपत्तीच्या काळात तातडीने, समन्वयाने आणि प्रभावीपणे मदत व बचावकार्य करता यावे, या उद्देशाने पुणे व छत्रपती संभाजीनगर विभागातील नगरपरिषद अधिकारी व कर्मचाऱ्यांसाठी आयोजित करण्यात आलेले राज्यस्तरीय आपत्ती व्यवस्थापन प्रशिक्षण यशस्वीरीत्या पार पडले.

या प्रशिक्षणामध्ये पुणे आणि छत्रपती संभाजीनगर विभागांतर्गत येणाऱ्या विविध नगरपरिषदांतील अधिकारी व कर्मचाऱ्यांनी सहभाग घेतला. प्रशिक्षणादरम्यान नैसर्गिक तसेच मानवनिर्मित आपत्तींचा सामना करताना आवश्यक असलेले नियोजन, आपत्कालीन प्रतिसाद यंत्रणा, बचाव व मदतकार्याची प्रभावी अंमलबजावणी तसेच विविध विभागांमधील समन्वय याबाबत मार्गदर्शन करण्यात आले.

याशिवाय आपत्ती व्यवस्थापनातील आधुनिक तंत्रज्ञानाचा वापर, आपत्कालीन परिस्थितीत निर्णयक्षमता वाढविणे, जोखीम कमी करण्यासाठी आवश्यक उपाययोजना आणि नागरिकांच्या सुरक्षिततेला प्राधान्य देत कार्य करण्याच्या विविध बाबींवरही सविस्तर प्रशिक्षण देण्यात आले.

राज्यातील नगरपरिषदांची आपत्ती व्यवस्थापन क्षमता अधिक सक्षम करण्याच्या दृष्टीने हे प्रशिक्षण महत्त्वपूर्ण ठरले असून, भविष्यात आपत्कालीन परिस्थितीत अधिक वेगाने आणि प्रभावीपणे प्रतिसाद देण्यासाठी अधिकारी व कर्मचाऱ्यांना या प्रशिक्षणाचा निश्चितच लाभ होणार असल्याचा विश्वास व्यक्त करण्यात आला.

चैतन्य विद्यालयात शिक्षक-पालक सहविचार सभा उत्साहात; ‘पालकांनी स्वतःची जबाबदारी ओळखावी’ : ह.भ.प. गंगाराम महाराज डुंबरे

■ दैनिक राज्य लोकतंत्र

ओतूर : ग्राम विकास मंडळ, ओतूर संचलित चैतन्य विद्यालयात इयत्ता पाचवी ते दहावीच्या विद्यार्थ्यांच्या पालकांसाठी तीन दिवसीय शिक्षक-पालक सहविचार सभेचे आयोजन करण्यात आले. १४ ते १६ जुलैदरम्यान पार पडलेल्या या सभेत विद्यार्थ्यांच्या सर्वांगीण विकासासाठी पालक आणि शिक्षकांनी संयुक्तपणे जबाबदारी पार पाडण्याची गरज अधोरेखित करण्यात आली.

विद्यालयाचे मुख्याध्यापक प्रतीक अकोलकर आणि उपमुख्याध्यापक संजय हिरे यांच्या अध्यक्षतेखाली झालेल्या या सभेची माहिती शिक्षक-पालक संघाचे सचिव अजित डांगे यांनी दिली.

सभेत शालेय शिस्त, संस्कार, विद्यार्थ्यांचा आहार व आरोग्य, अभ्यास आणि वेळेचे नियोजन, विविध स्पर्धा परीक्षा, शालेय उपक्रम, व्यायाम, विद्यार्थी सुरक्षा तसेच पालकांची जबाबदारी या विषयांवर शिक्षक प्रदीप गाढवे, पंकज घोलप, भाऊसाहेब खाडे, संतोष कांबळे, विशाल चौधरी, अमित झरेकर, शिल्पा भालेराव आणि सोनाली कांबळे यांनी सविस्तर मार्गदर्शन केले.

यावेळी मनोगत व्यक्त करताना ह.भ.प. गंगाराम महाराज डुंबरे यांनी, विद्यार्थ्यांच्या सर्व जबाबदाऱ्या शिक्षकांवर टाकून चालणार नाही. पालकांनीही स्वतःची जबाबदारी ओळखून मुलांशी सातत्याने संवाद साधला पाहिजे, असे सांगितले.

पालक प्रतिनिधींनी बदलत्या अभ्यासक्रमाचे पालकांनाही प्रशिक्षण मिळावे, मुलांना परिस्थितीची जाणीव करून द्यावी, दप्तराचे ओझे कमी करण्यासाठी उपाययोजना कराव्यात आणि विद्यार्थ्यांना संघर्षातून शिकण्याची संधी द्यावी, अशा सूचना मांडल्या. तसेच विद्यार्थ्यांच्या व्यक्तिमत्त्व विकासासाठी विद्यालयात राबविण्यात येणाऱ्या उपक्रमांचे आणि दर्जेदार शिक्षणाचे कौतुकही पालकांनी केले.

या प्रसंगी विद्यालयाच्या भौतिक सुविधांसाठी ठिकेकरवाडीचे आदर्श सरपंच संतोष ठिकेकर यांनी ५ हजार रुपयांची आर्थिक मदत जाहीर केली. तसेच इतर पालकांनीही विद्यालयाच्या विकासासाठी सहकार्य करावे, असे आवाहन त्यांनी केले.

कार्यक्रमात जिल्हा शिष्यवृत्ती गुणवत्ता यादीत स्थान मिळविलेल्या स्वराज गायकर आणि विराज क्षीरसागर या विद्यार्थ्यांसह त्यांच्या पालकांचा सत्कार करण्यात आला.

या उपक्रमाच्या यशस्वी आयोजनासाठी राजाराम शिंदे, संतोष सोनवणे, प्रमोद जाधव, वनिता भोर, आसावरी गायकर, रसिका शेळके, सरस्वती भताने, दिनेश ताठे, ईश्वर ढमाले आणि अरविंद आंबरे यांनी सहकार्य केले. सभेला पालकांची मोठ्या संख्येने उपस्थिती लाभली.

कार्यक्रमाचे प्रास्ताविक संजय हिरे आणि मिलिंद खेत्री यांनी केले. सूत्रसंचालन सोनाली माळवे, अनिल जवरे आणि अजित डांगे यांनी केले, तर मंगेश तांबे आणि आशा गाडेकर यांनी आभार मानले.

भोरमध्ये चिमुकल्यांच्या दिंडीने साकारला पंढरपूरचा भक्तिमय सोहळा; संस्कृती, पर्यावरण आणि शिक्षणाचा अनोखा संदेश

■ दैनिक राज्य लोकतंत्र

भोर: आषाढी एकादशीचे औचित्य साधत भोर येथील विद्या प्रतिष्ठान इंग्लिश मीडियम स्कूलच्या विद्यार्थ्यांनी काढलेल्या पारंपरिक दिंडी सोहळ्याने भोरकरांचे लक्ष वेधून घेतले. नर्सरी ते दहावीपर्यंतच्या विद्यार्थ्यांनी वारकरी वेशभूषेत टाळ-मृदुंगाच्या गजरात पायी वारी काढत भक्ती, संस्कार आणि पर्यावरण संवर्धनाचा प्रभावी संदेश दिला.

विठ्ठल-रुक्मिणीच्या वेशभूषेत सजलेल्या चिमुकल्यांनी विठू माऊली, तुकाराम तसेच आलीकडे ये मला, पलीकडे ने पांडुरंगा; नदी भरली चंद्रभागा या अभंगांच्या गजरात संपूर्ण शाळा परिसर भक्तिमय वातावरणाने भारावून टाकला.

या दिंडीचे मुख्य आकर्षण म्हणजे पालखीत ठेवलेली विठ्ठलाची पादत्राणे, ज्ञानाचे प्रतीक असलेला ग्रंथ आणि त्यासोबत ठेवलेले छोटे रोपटे. या माध्यमातून भारतीय संस्कृती, भक्ती, शिक्षण आणि पर्यावरण संवर्धनाचा सुंदर त्रिवेणी संगम विद्यार्थ्यांनी साकारला. डोक्यावर तुळशी वृंदावन आणि हातात पर्यावरण जनजागृतीचे फलक घेऊन विद्यार्थ्यांनी वृक्षवल्ली आम्हा सोयरे वनचरे हा संतांचा संदेश कृतीतून समाजापर्यंत पोहोचवला.

दिंडीदरम्यान आयोजित करण्यात आलेला रिंगण सोहळा, विद्यार्थ्यांनी सादर केलेली भारुडे आणि मुलींनी सादर केलेल्या फुगड्या यामुळे भोरमध्ये पंढरपूरच्या वारीचाच देखणा अनुभव निर्माण झाला.

शाळेच्या मुख्याध्यापिका अश्विनी मादगुडे यांनी सांगितले की, या उपक्रमाचा उद्देश विद्यार्थ्यांमध्ये समता, बंधुता, सामाजिक जबाबदारी आणि भारतीय संस्कृतीबद्दल अभिमान निर्माण करणे हा आहे.

या दिंडी सोहळ्यातील पालखीचे पूजन पत्रकार रूपेश जाधव यांच्या हस्ते करण्यात आले.

कार्यक्रमाचे नियोजन मराठी विभाग प्रमुख रूपाली नेवसे, सांस्कृतिक विभाग प्रमुख रागिणी भोसले, संध्या बांदल, वंदना जगताप, संगीत शिक्षक निवृत्ती खोपडे, क्रीडा शिक्षक संतोष मादगुडे आणि मंगेश घोणे यांनी केले. । उपक्रमासाठी शाळेतील सर्व शिक्षक व शिक्षकेत्तर कर्मचाऱ्यांचे मोलाचे सहकार्य लाभले.

भक्ती, संस्कार आणि पर्यावरण जनजागृतीचा संगम घडविणाऱ्या या अनोख्या दिंडी सोहळ्याचे भोर परिसरात सर्वत्र कौतुक होत आहे.

बारामती रेल्वे स्थानकाच्या पुनर्विकासामुळे पश्चिम महाराष्ट्राच्या विकासाला नवी गती मिळणार : उपमुख्यमंत्री सुनेत्रा अजित पवार

■ दैनिक राज्य लोकतंत्र

बारामती : ‘‘बारामती रेल्वे स्थानकाच्या आधुनिक पुनर्विकासामुळे केवळ बारामतीचाच नव्हे, तर संपूर्ण पश्चिम महाराष्ट्राच्या विकासाला आणि दळणवळणाला एक नवी व गतिमान दिशा मिळेल,’’ असा विश्वास राज्याच्या उपमुख्यमंत्री सुनेत्रा अजित पवार यांनी व्यक्त केला आहे. केंद्र आणि राज्य सरकारच्या संयुक्त प्रयत्नांतर्गत या रेल्वे स्थानकाचा कायापालट करण्यात येत असून, यामुळे प्रवाशांना जागतिक दर्जाच्या अत्याधुनिक सुविधा उपलब्ध होणार आहेत.या महत्त्वाकांक्षी पुनर्विकास प्रकल्पाचे प्रमुख आणि सकारात्मक पैलू खालीलप्रमाणे आहेत:आधुनिक पायाभूत सुविधांची निर्मिती: या पुनर्विकास प्रकल्पामुळे बारामती रेल्वे स्थानक हे आधुनिक प्रवाशांच्या गरजा पूर्ण करणारे एक प्रमुख केंद्र बनणार आहे. यामध्ये सुसज्ज प्रतीक्षालय, वाय-फाय सुविधा, अद्ययावत तिकीट प्रणाली आणि अपंगांसाठी विशेष सुविधांचा समावेश असेल. प्रादेशिक व्यापाराला आणि अर्थव्यवस्थेला चालना: रेल्वे कनेक्टिव्हिटी सुधारल्यामुळे पश्चिम महाराष्ट्रातील शेतीमाल, औद्योगिक उत्पादने आणि स्थानिक बाजारपेठेला थेट मोठ्या शहरांशी जोडणे शक्य होणार आहे. यामुळे व्यापारी, शेतकरी आणि उद्योजकांसाठी रोजगाराच्या व व्यवसायाच्या नव्या संधी उपलब्ध होतील. प्रवासाचा दर्जा आणि गती सुधारणार: स्थानकाच्या आधुनिकीकरणासोबतच रेल्वेच्या फेऱ्या वाढवणे आणि प्रवासी वाहतूक अधिक वेगवान करण्यावर भर दिला जात आहे. यामुळे प्रवाशांचा वेळ वाचणार असून त्यांचा रेल्वे प्रवासाचा अनुभव अधिक सुखकर आणि सुरक्षित होणार आहे.

दहा दिवसांच्या विश्रांतीनंतर पावसाचे पुनरागमन; लोणी-धामणी परिसरात हलक्या सरींनी दिलासा

■ दैनिक राज्य लोकतंत्र

लोणी-धामणी : गेल्या दहा दिवसांपासून दडी मारलेल्या पावसाने अखेर शनिवारी (दि. १८) लोणी-धामणी (ता. आंबेगाव) परिसरात पुनरागमन केले. दुपारच्या सत्रात झालेल्या हलक्या सरींमुळे उकाड्याने त्रस्त झालेल्या नागरिकांना मोठा दिलासा मिळाला असून, शेतकऱ्यांमध्येही समाधानाचे वातावरण निर्माण झाले आहे.

जुलै महिन्याच्या पहिल्या आठवड्यात या परिसरात दमदार पाऊस झाल्याने ओढे-नाले वाहू लागले होते आणि शेतीच्या कामांनाही वेग आला होता. मात्र त्यानंतर सलग दहा दिवस पावसाने विश्रांती घेतल्याने खरीप पिकांबाबत शेतकऱ्यांची चिंता वाढली होती. वाढत्या उष्णतेमुळे नागरिकांनाही उकाड्याचा त्रास सहन करावा लागत होता.

शनिवारी दुपारनंतर झालेल्या हलक्या पावसामुळे वातावरणात सुखद गारवा निर्माण झाला. या सरींमुळे पिकांना काहीसा दिलासा मिळाला असून, पुढील पावसाबाबत शेतकऱ्यांच्या आशा पुन्हा पल्लवित झाल्या आहेत.

दरम्यान, भारतीय हवामान विभागाने पुढील तीन ते चार दिवस आंबेगाव तालुक्यासह परिसरात हलक्या ते मध्यम स्वरूपाच्या पावसाची शक्यता वर्तविली आहे. त्यामुळे खरीप हंगामासाठी आवश्यक ओलावा कायम राहण्याची अपेक्षा व्यक्त केली जात आहे.

सलग दहा दिवसांच्या प्रतीक्षेनंतर झालेल्या या पावसाने नागरिकांसह शेतकऱ्यांच्या चेहऱ्यावर समाधानाचे हास्य फुलवले असून, आगामी दिवसांतही पावसाची साथ कायम राहावी, अशी अपेक्षा व्यक्त केली जात आहे.

आषाढी एकादशीनिमित्त वाळूंजनगरमध्ये चिमुकल्यांचा भक्तिमय पालखी सोहळा; वारकरी परंपरेचा संस्कारमय वारसा जपला

■ दैनिक राज्य लोकतंत्र

लोणी-धामणी : आंबेगाव तालुक्यातील वाळूंजनगर येथील जिल्हा परिषद प्राथमिक शाळेत आषाढी एकादशीच्या निमित्ताने इयत्ता पहिली ते चौथीच्या विद्यार्थ्यांचा पारंपरिक पालखी सोहळा उत्साहात आणि भक्तिमय वातावरणात पार पडला. विठ्ठल-रुक्मिणी तसेच संतांच्या वेशभूषेत सजलेल्या चिमुकल्यांच्या सहभागाने संपूर्ण शाळा आणि गाव परिसर ज्ञानोबा-तुकारामच्या जयघोषाने दुमदुमून गेला.

या उपक्रमात बालवारकऱ्यांनी टाळ-मृदुंगाच्या गजरात आणि भगव्या पताका हातात घेत पारंपरिक दिंडी काढली. शाळा व्यवस्थापन समितीचे पदाधिकारी, ग्रामस्थ आणि भजन मंडळाच्या सदस्यांच्या हस्ते पालखीचे पूजन करण्यात आले. यावेळी विद्यार्थ्यांनी विठ्ठल भक्तीवर आधारित अभंग आणि भक्तिगीतांवर ठेका धरत उपस्थितांचे लक्ष वेधून घेतले.

वाळूंजनगर (ता. आंबेगाव) येथील जिल्हा परिषद प्राथमिक शाळेत आयोजित पालखी सोहळ्यात विठ्ठल-रुक्मिणी आणि संतांच्या वेशभूषेत सहभागी झालेले चिमुकले विद्यार्थी.

दिंडीत विद्यार्थ्यांनी संत ज्ञानेश्वर महाराज, संत तुकाराम महाराज, निवृत्तीनाथ, सोपानदेव आणि संत मुक्ताबाई यांच्या वेशभूषा साकारून वारकरी संप्रदायाची परंपरा आणि वारीचे महत्त्व प्रभावीपणे मांडले. या उपक्रमातून विद्यार्थ्यांना संत परंपरेची ओळख, भक्तीची भावना आणि भारतीय संस्कृतीचे संस्कार देण्याचा प्रयत्न करण्यात आला.

या पालखी सोहळ्याचे नियोजन शिक्षक अनिल गावडे आणि ज्योती आवटे यांनी केले. कार्यक्रमात विद्यार्थ्यांसह ग्रामस्थांनीही मोठ्या संख्येने सहभाग नोंदवून चिमुकल्यांचे उत्साहाने कौतुक केले.

वाळूंजनगरमधील या संस्कारमय उपक्रमाचे परिसरात सर्वत्र स्वागत होत असून, लहान वयातच विद्यार्थ्यांमध्ये वारकरी परंपरेबद्दल आदर आणि सांस्कृतिक मूल्यांची जपणूक करण्याचा हा प्रयत्न कौतुकास्पद ठरत आहे.

सारांश वृत्त

लोणी काळभोर पोलिसांची अंमली पदार्थांविरोधात सलग धडक कारवाई; गांजा सेवन करणारे सात जण रंगेहात जेरबंद

■ दैनिक राज्य लोकतंत्र

पुणे : अंमली पदार्थांच्या वाढत्या गैरव्यवहाराला आळा घालण्यासाठी लोणी काळभोर पोलिसांनी राबविलेल्या विशेष मोहिमेत गुरुवारी (दि. १६) सलग धडक कारवाया करत कदमवाकवस्ती, कुंजीरवाडी, एमआयटी कॉर्नर आणि लोणी कॉर्नर परिसरातून गांजा सेवन करणाऱ्या सात जणांना रंगेहात पकडले. या सर्वाविरुद्ध एनडीपीएस कायद्यान्वये गुन्हे दाखल करण्यात आले असून परिसरात अंमली पदार्थांविरोधातील पोलिसांचा हा मोठा दणका मानला जात आहे. अटक करण्यात आलेल्यांमध्ये सुरज जीवन सोळंकी (२५), संजू गणेश सोळंकी (२७), दीपक नवनाथ सोनवणे (४१), लक्ष्मण सुखदेव मेटकरी (३५), अनिल काशिनाथ भगत (५३), किसन भिमा गुजराती (२६) यांचा समावेश आहे. सुरज जीवन सोळंकी हा दोन स्वतंत्र कारवायांमध्ये गांजा सेवन करताना आढळून आल्याने त्याच्यावर स्वतंत्र गुन्हा नोंद करण्यात आला आहे. पहिली कारवाई कदमवाकवस्ती येथील विश्वराज हॉस्पिटलजवळील सरकारमान्य ताडी केंद्राच्या मागील मोकळ्या जागेत करण्यात आली. येथे तिघेजण गांजा भरलेल्या चिलीममधून अंमली पदार्थाचे सेवन करताना पोलिसांना आढळले. त्यानंतर एमआयटी कॉर्नरजवळील पुणे-सोलापूर महामार्गावरील पुलाखाली छापा टाकून आणखी दोघांना गांजा ओढताना पकडण्यात आले. दोन्ही कारवायांमध्ये चिलीम जप्त करून पंचनामा करण्यात आला. लोणी कॉर्नर परिसरातील स्मशानभूमीलगतच्या मोकळ्या जागेत किसन भिमा गुजराती हा गांजा सेवन करताना आढळून आला. पोलिसांनी त्याच्याकडील चिलीम व काडेपेटी जागीच नष्ट करून त्याच्यावर गुन्हा दाखल केला. तसेच थेऊर फाटा-थेऊर रोडवरील रेल्वे पुलाखाली गुप्त माहितीच्या आधारे करण्यात आलेल्या कारवाईत सुरज जीवन सोळंकी हा पुन्हा गांजा सेवन करताना आढळून आला.

‘रक्ताच्या बदल्यात रक्त’! ट्रम्प कुटुंबाच्या शवपेट्या दाखवणारा इराणचा भडकावू फलक

■ दैनिक राज्य लोकतंत्र

अहिल्यानगर : मध्यपूर्वेतील तणाव पुन्हा एकदा धोकादायक वळणावर पोहोचताना दिसत आहे. इराणची राजधानी तेहरान येथे अमेरिकेचे राष्ट्राध्यक्ष डोनाल्ड ट्रम्प, त्यांची पत्नी मेलानिया ट्रम्प आणि त्यांची पाच मुले इव्हांका, डोनाल्ड ट्रम्प ज्युनियर, एरिक, टिफनी आणि बॅरन ट्रम्प यांची शवपेट्यांमधील चित्रे असलेला एक प्रचंड फलक उभारण्यात आला आहे. या फलकावर फारसी भाषेत रक्ताच्या बदल्यात रक्त असा संदेश लिहिण्यात आला असून पार्श्वभूमीला जळणारे व्हाईट हाऊस दाखवण्यात आले आहे.

विशेष म्हणजे, ट्रम्प यांना लक्ष्य करणारा हा तेहरानमधील दुसरा मोठा फलक आहे. यापूर्वीही शहरातील एंगेलाब चौकात ट्रम्प यांना शवपेटीत दाखवणारा फलक लावण्यात आला होता. त्या चित्रात ट्रम्प यांचे विस्कटलेले केस, मिटलेले डोळे, लाल रंगाच्या टायवर ठेवलेले हात आणि उघड्या शवपेटीत पडलेले शरीर दाखवण्यात आले होते.

तेहरानमधील व्हालियास्र चौकातील हे भव्य फलक आणि भित्तीचित्रे ‘ओज कला आणि माध्यम संस्था’ तयार करत असल्याचे सांगितले जाते. या संस्थेचा संबंध इराणच्या इस्लामिक क्रांतिकारी रक्षक दलाशी असल्याचा दावा विविध अहवालांमध्ये करण्यात आला आहे.

दरम्यान, इराणच्या सर्वोच्च नेतृत्वाकडूनही आक्रमक भूमिका कायम ठेवण्यात आली आहे. मोज्तबा खामेनेई यांनी आपल्या

दूरसंदेश वाहिनीवरील संदेशात आपल्या वडिलांच्या हत्येचा बदला निश्चित घेतला जाईल असे म्हटले असून, जबाबदार व्यक्तींना शांतपणे मृत्यूही मिळणार नाही असा इशारा दिला आहे.

अलीकडील काळात इराणचे नेते आणि सरकारी माध्यमे सातत्याने प्रतिशोधाची भाषा वापरत आहेत. याला प्रत्युत्तर म्हणून अमेरिकेचे राष्ट्राध्यक्ष डोनाल्ड ट्रम्प यांनीही कठोर इशारा दिला आहे. एका मुलाखतीत त्यांनी सांगितले की, मी अनेक वर्षांपासून इराणच्या लक्ष्यावर आहे. माझी हत्या झाली, तर इराणवर त्यांनी यापूर्वी कधीही न पाहिलेल्या प्रमाणात भीषण हवाई हल्ले करण्याच्या सूचना मी आधीच दिल्या आहेत. सन २०२० मध्ये इराणचे लष्करी अधिकारी कासिम सुलेमानी यांच्या हत्येनंतर ट्रम्प हे इराणच्या लक्ष्यावर असल्याचे अनेकदा सांगितले गेले आहे.

त्या घटनेपासून अमेरिका आणि इराण यांच्यातील संबंध अधिकच तणावपूर्ण झाले आहेत. दरम्यान, काही वृत्तांनुसार अमेरिका इस्त्रायलकडे अनेक हवाई इंधन भरणारी विमाने पाठवत असून, इराणविरोधातील व्यापक लष्करी कारवाईची तयारी सुरू असल्याचे वरिष्ठ अमेरिकन आणि इस्त्रायली अधिकाऱ्यांनी सूचित केले आहे. काही अहवालांमध्ये अध्यक्ष ट्रम्प येत्या काही दिवसांत इराणविरोधात पुढील लष्करी कारवाईला मंजुरी देऊ शकतात, अशी शक्यताही व्यक्त करण्यात आली आहे.

एका बाजूला रक्ताच्या बदल्यात रक्त अशा घोषणांसह उघड प्रतिशोधाची भाषा, तर दुसऱ्या बाजूला अमेरिकेची युद्धतयारीया घडामोडींमुळे संपूर्ण मध्यपूर्व पुन्हा एकदा संघर्षाच्या उंबरठ्यावर उभा असल्याची भीती व्यक्त केली जात आहे. या संघर्षाची तीव्रता वाढल्यास त्याचे परिणाम केवळ अमेरिका, इराण किंवा इस्त्रायलपुरते मर्यादित राहणार नाहीत, तर जागतिक अर्थव्यवस्था, ऊर्जा पुरवठा आणि आंतरराष्ट्रीय सुरक्षेवरही दूरगामी परिणाम होऊ शकतात.

शक्तिपीठ महामार्ग रद्द करण्यासाठी विठ्ठलाकडे साकडे; पंढरपुरात शेतकऱ्यांची ‘सद्बुद्धी दिंडी’

■ दैनिक राज्य लोकतंत्र

पंढरपूर, : प्रस्तावित नागपूर-गोवा शक्तिपीठ महामार्ग रद्द करण्याच्या मागणीसाठी शनिवारी पंढरपुरात भरपावसात बाधित शेतकऱ्यांनी ‘सद्बुद्धी दिंडी’ काढत राज्य सरकारला सद्बुद्धी मिळावी, असे साकडे श्री विठ्ठल-रुक्मिणी चरणी घातले. शक्तिपीठ महामार्ग विरोधी संघर्ष समितीच्या वतीने आयोजित करण्यात आलेल्या या दिंडीत विविध शेतकरी संघटना, महाविकास आघाडीचे नेते आणि मोठ्या संख्येने शेतकरी सहभागी झाले होते.

वाखरी येथून सुरू झालेली दिंडी विठ्ठल-रुक्मिणी मंदिरापर्यंत पायी काढण्यात आली. यावेळी स्वाभिमानी शेतकरी संघटनेचे संस्थापक राजू शेट्टी, राष्ट्रवादी काँग्रेसचे आमदार जयंत पाटील, विधान परिषदेचे गटनेते सतेज पाटील, खासदार धैर्यशील मोहिते पाटील, आमदार अमित देशमुख, कैलास पाटील, माजी मंत्री महादेव जानकर यांच्यासह विविध शेतकरी संघटनांचे पदाधिकारी उपस्थित होते.

जयंत पाटील यांनी, मुख्यमंत्र्यांना सद्बुद्धी मिळावी आणि त्यांनी शक्तिपीठ महामार्ग रद्द करण्याचा निर्णय घ्यावा, अशीच विठ्ठलाकडे प्रार्थना आहे, असे सांगितले. सतेज पाटील यांनीही हा महामार्ग बाधित शेतकऱ्यांच्या इच्छेविरुद्ध असल्याचा दावा करत, मुख्यमंत्री पंढरपूर दौऱ्यातच प्रकल्प रद्द करण्याची घोषणा करतील, अशी अपेक्षा व्यक्त केली. राजू शेट्टी यांनी आंदोलन अधिक तीव्र करण्याचा इशारा देत, शेतकऱ्यांच्या हिताविरोधात हा प्रकल्प राबविला जात असल्याचा आरोप केला. त्यांनी सरकारवर मुठभर उद्योगपतींच्या फायद्यासाठी हजारो एकर बागायती जमीन संपादित करण्याचा प्रयत्न होत असल्याचा आरोपही केला.

‘वैद्यकीय तपासणी’च्या नावाखाली अल्पवयीन मुलीशी गैरवर्तन चालणार नाही! गुवाहाटी उच्च न्यायालयाचा डॉक्टरला दणका

■ दैनिक राज्य लोकतंत्र

नवी दिल्ली : अल्पवयीन रुग्णांवरील लैंगिक गैरवर्तनाच्या प्रकरणांबाबत महत्त्वपूर्ण निर्णय देताना गुवाहाटी उच्च न्यायालयाने स्पष्ट केले आहे की, अल्पवयीन मुलीच्या स्तनांना स्पर्श करणे किंवा चाचपणे हे नियमित स्त्रीरोग तपासणीचा भाग मानता येणार नाही. न्यायालयाने १७ वर्षांपूर्वीच्या प्रकरणात दोषी ठरलेल्या स्त्रीरोगतज्ज्ञ डॉ. अनुप कुमार बरुआ यांची दोषसिद्धी कायम ठेवत वैद्यकीय व्यवसायातील नैतिकतेवर कठोर संदेश दिला आहे.

प्रकरणानुसार, अल्पवयीन मुलीच्या तपासणीदरम्यान डॉक्टरांनी केलेल्या कृत्याविरोधात तक्रार दाखल करण्यात आली होती. सुनावणीदरम्यान डॉक्टरांकडून हा प्रकार नियमित स्त्रीरोग तपासणीचा भाग असल्याचा युक्तिवाद करण्यात आला. मात्र न्यायालयाने हा दावा स्पष्टपणे फेटाळून लावत अशा प्रकारचे वर्तन महिलेच्या शीलभंगाच्या स्वरूपाचे असल्याचे नमूद केले. न्यायालयाने भारतीय दंड संहितेच्या कलम ३५४ अंतर्गत झालेली दोषसिद्धी कायम ठेवली. या कलमानुसार, महिलेच्या शीलभंगाच्या उद्देशाने केलेला हल्ला किंवा बळाचा वापर हा दंडनीय गुन्हा मानला जातो.

तथापि, न्यायालयाने डॉक्टरांचे प्रगत वय लक्षात घेऊन शिक्षेत काही प्रमाणात सवलत दिली. त्यानुसार, त्यांना ५,००० दंड ठोठावण्यात आला असून, दंड न भरल्यास दोन महिन्यांचा सक्तमजुरीचा कारावास भोगावा लागेल.

या निर्णयातून न्यायालयाने एक स्पष्ट संदेश दिला आहे की, ‘वैद्यकीय तपासणी’ हे कारण पुढे करून कोणत्याही रुग्णाच्या, विशेषतः अल्पवयीन मुलींच्या, सन्मान आणि सुरक्षिततेशी तडजोड केली जाऊ शकत नाही. वैद्यकीय व्यवसायाला समाजात असलेला विश्वास टिकवण्यासाठी व्यावसायिक नैतिकता आणि रुग्णांच्या अधिकारांचे कठोर पालन आवश्यक असल्याचे या निकालातून अधोरेखित झाले आहे.

एफबीआयच्या मोस्ट वाँटेड यादीतील भारतीय वंशाचा गँगस्टर नितीश कौशल अमेरिकेत जेरबंद

■ दैनिक राज्य लोकतंत्र

लंडन : अमेरिका-कॅनडा सीमेपासून अवघ्या एका मैलावर अटक; बनावट ओळखपत्र, बेकायदेशीर प्रवेश, अपहरण, खंडणी आणि ड्रग्ज तस्करीच्या गंभीर आरोपांनी खळबळ.

भारतीय वंशाचा आणि जग्गू भगवानपुरिया ऑर्गनाइज्ड क्राईम ग्रुपशी संबंधित असल्याचा आरोप असलेला नितीश कौशल याला अमेरिकेच्या Federal Bureau of Investigation (FBI) आणि इतर फेडरल तपास यंत्रणांनी अखेर अटक केली आहे. अमेरिकेतील न्यायालयात दाखल करण्यात आलेल्या कागदपत्रांनुसार, तो अनेक दिवस तपास यंत्रणांना चकवा देत होता. ट्रॅक होत असलेला मोबाईल फोन टाकून देणे, न्यू जर्सीचे बनावट ड्रायव्हिंग लायसन्स वापरून ओळख लपवण्याचा प्रयत्न करणे आणि अखेरीस अमेरिका-कॅनडा सीमेपासून अवघ्या एका मैलावर सापडणे, या सर्व घटनांमुळे हे प्रकरण अधिक गंभीर बनले आहे.

अमेरिकन अभियोजन पक्षाच्या आरोपपत्रानुसार, १० जुलै २०२४ रोजी घडलेली एक धक्कादायक घटना या प्रकरणाचा केंद्रबिंदू आहे. गँगच्या मालकीची ड्रग्जची खेप चोरी केल्याच्या संशयावरून एका व्यक्तीला कॅलिफोर्नियातील मँटेका येथील एका घरात बोलावून नेण्यात आले. तेथे नितीश कौशल, अमृतपाल सिंह बाल, हर्षप्रीत सिंह आणि अमरबीर सिंह यांनी त्या व्यक्तीला कथितरित्या बंधक बनवले.

आरोपपत्रानुसार, नितीश कौशल आणि हर्षप्रीत सिंह यांनी त्या व्यक्तीवर मारहाण केली. त्यानंतर कौशल, अमृतपाल सिंह बाल आणि अमरबीर सिंह यांनी पीडिताला फ्रेस्नो येथील एका अपार्टमेंटमध्ये नेऊन कैद करून ठेवले. गँगने ५०,००० डॉलर्सची खंडणी मागितली. ही रक्कम कथित चोरी झालेल्या ड्रग्जच्या खेपाची भरपाई असल्याचा दावा करण्यात आला. नंतर संघटनेतील अंतर्गत वाद मिटवण्यासाठी जग्गू भगवानपुरिया यानेच पीडिताला सोडण्याचा आदेश दिल्याचा आरोपही अभियोजन पक्षाने केला आहे.

न्यायालयीन कागदपत्रांनुसार, ही संघटना केवळ अपहरण किंवा खंडणीपुरती मर्यादित नव्हती. तपास यंत्रणांचा आरोप आहे की, या गटाने अमेरिकेत मोठ्या प्रमाणावर कोकेन आणि मेथॅम्फेटामाइनची तस्करी केली. दक्षिण कॅलिफोर्नियातून अमेरिकेच्या पूर्व किनाऱ्यापर्यंत तसेच अमेरिका-कॅनडा सीमेपर्यंत १०० किलो किंवा त्याहून अधिक प्रमाणात अमली पदार्थांची वाहतूक केली जात होती. याशिवाय प्रतिस्पर्धी टोळ्यांकडून ड्रग्ज लुटणे, सुपारी घेऊन हत्या करणे, तसेच ड्रग्ज चोरीचा संशय असलेल्या व्यक्तींवर हिंसक हल्ले करणे, असे गंभीर आरोपही या संघटनेवर आहेत.

आंबेगावातील जिल्हा परिषद शाळांचा प्रश्न ऐरणीवर; एसएफआयचा प्रशासनाला इशारा, ‘मॉडेल स्कूल’ची रखडलेली कामे तातडीने पूर्ण करा

■ दैनिक राज्य लोकतंत्र

मंचर : आंबेगाव तालुक्यातील जिल्हा परिषद शाळांमध्ये मूलभूत सुविधांचा अभाव असल्याचा आरोप करत स्टुडंट्स फेडरेशन ऑफ इंडिया (एसएफआय)ने प्रशासनाचे लक्ष वेधले आहे. शाळांमध्ये आवश्यक पायाभूत सुविधा उपलब्ध करून देण्यासह ‘मॉडेल स्कूल’ योजनेंतर्गत सुरू असलेल्या अपूर्ण इमारतींची कामे तातडीने पूर्ण करण्याच्या मागणीसाठी एसएफआयच्या वतीने गटविकास अधिकारी तसेच पंचायत समितीचे सभापती कैलासबुवा काळे यांना निवेदन देण्यात आले.

एसएफआयने दिलेल्या निवेदनानुसार, तालुक्यातील अनेक जिल्हा परिषद शाळांमध्ये विद्यार्थ्यांना आजही स्वच्छ स्वच्छतागृहे, शुद्ध पिण्याचे पाणी आणि सुरक्षित शैक्षणिक वातावरण उपलब्ध नाही. अनेक शाळांमध्ये स्वच्छतागृहे उभारण्यात आली असली तरी पाण्याअभावी त्यांचा उपयोग होत नसल्याने विद्यार्थ्यांना विशेषतः मुलींसह मुलांनाही मोठ्या अडचणींचा सामना करावा लागत आहे.

संघटनेने शाळांमधील धोकादायक इमारती, अपुऱ्या वर्गखोल्या आणि संरक्षण भिंतींचा अभाव याकडेही लक्ष वेधले आहे. या परिस्थितीत विद्यार्थ्यांना असुरक्षित वातावरणात शिक्षण घ्यावे लागत असल्याचा आरोप करण्यात आला आहे. तसेच शासनाच्या महत्त्वाकांक्षी ‘मॉडेल स्कूल’ योजनेअंतर्गत सुरू असलेल्या शाळांच्या इमारतींची कामे अनेक ठिकाणी रखडल्यामुळे विद्यार्थ्यांचे शैक्षणिक नुकसान होत असल्याचेही निवेदनात नमूद करण्यात आले आहे.

एसएफआयने सर्व शाळांमध्ये मुला-मुलींसाठी स्वतंत्र स्वच्छतागृहे, शुद्ध पिण्याच्या पाण्याची कायमस्वरूपी व्यवस्था, धोकादायक इमारतींची तातडीने दुरुस्ती तसेच संरक्षण भिंती उभारण्याची मागणी केली आहे. याशिवाय प्रशासनाने प्रत्येक शाळेची प्रत्यक्ष पाहणी करून आवश्यक निधी उपलब्ध करून विकासकामांना गती द्यावी, अशीही मागणी करण्यात आली आहे.

इस्रोमध्ये राजीनाम्यावर निर्बंध! शास्त्रज्ञांच्या निर्गमनाने भारताच्या अवकाश मोहिमेला धोका?

■ दैनिक राज्य लोकतंत्र

नवी दिल्ली : भारताच्या महत्त्वाकांक्षी अवकाश कार्यक्रमासमोर एक गंभीर प्रश्न उभा राहिला आहे. गगनयानसह अनेक महत्त्वाच्या प्रकल्पांवर काम करणाऱ्या इस्रोच्या प्रमुख केंद्रांतून गेल्या काही महिन्यांत सुमारे १०० शास्त्रज्ञांनी राजीनामे दिल्याची माहिती समोर आली आहे. या पार्श्वभूमीवर अवकाश विभागाने (Department of Space) वैज्ञानिकांच्या राजीनाम्यांबाबतचे नियम अधिक कठोर केले आहेत.

नव्या धोरणानुसार, संवेदनशील आणि राष्ट्रीय सुरक्षेशी संबंधित प्रकल्पांवर कार्यरत वैज्ञानिकांना तात्काळ राजीनामा देणे किंवा खासगी क्षेत्रात जाणे अधिक कठीण होणार आहे. सरकारचे म्हणणे आहे की, गगनयान, उपग्रह प्रक्षेपण आणि संरक्षणाशी संबंधित तंत्रज्ञानातील कौशल्य सहजपणे बाहेर जाऊ नये, तसेच दीर्घकालीन प्रकल्पांमध्ये सातत्य राखणे आवश्यक आहे. मात्र या निर्णयावर टीकाही होत आहे. काही तज्ज्ञांच्या मते, प्रतिभावान वैज्ञानिक इस्रो का सोडत आहेत, याची मूळ कारणेमर्यादित वेतन, खासगी अवकाश उद्योगातील आकर्षक संधी, करिअर प्रगतीतील अडथळे आणि कामाचा वाढता ताणयाकडे लक्ष देण्याऐवजी सरकारने निर्बंधांचा मार्ग स्वीकारला आहे. अशा निर्बंधांमुळे प्रतिभावान वैज्ञानिकांना इस्रोमध्ये येण्याची किंवा दीर्घकाळ टिकून राहण्याची प्रेरणा कमी होऊ शकते, अशीही चिंता व्यक्त होत आहे.

ऑगस्टावेस्टलँड प्रकरण पुन्हा चर्चेत; २०२९ च्या राजकारणावर परिणाम होणार की केवळ कायदेशीर घडामोड?

■ दैनिक राज्य लोकतंत्र

नवी दिल्ली : ३,६०० कोटी रुपयांच्या ऑगस्टावेस्टलँड व्हीव्हीआयपी हेलिकॉप्टर घोटाळ्यातील आरोपी आणि ब्रिटनस्थित व्यावसायिक श्रवण गुप्ता यांनी सर्वोच्च न्यायालयातील आपली याचिका मागे घेतल्यानंतर हे प्रकरण पुन्हा एकदा राष्ट्रीय चर्चेच्या केंद्रस्थानी आले आहे. त्यामुळे अंमलबजावणी संचालनालयाने (ईडी) जारी केलेले अजामीनपात्र वॉरंट कायम राहणार असून, दिल्ली उच्च न्यायालयाचा निर्णयही प्रभावी ठरला आहे. या कायदेशीर घडामोडीनंतर एक महत्त्वाचा राजकीय प्रश्न पुढे येतोया प्रकरणाचा २०२९ च्या लोकसभा निवडणुकीवर काही परिणाम होऊ शकतो का?

या प्रश्नाचे उत्तर सरळ होय किंवा नाही असे देता येणार नाही. कारण न्यायालयीन निर्णय आणि निवडणूक निकाल यांच्यात थेट संबंध जोडणे योग्य ठरत नाही. मात्र, अशा प्रकरणांचा राजकीय कथानक (ꣳश्रिळींळलरश्र परॲॅरींळींश) घडविण्यासाठी वापर होण्याची शक्यता नाकारता येत नाही.

भारतीय जनता पक्षाने २०१४ पासून सातत्याने काँग्रेस सरकारच्या काळातील कथित भ्रष्टाचाराच्या मुद्द्यांवर राजकीय भूमिका उभारली आहे. २जी स्पेक्ट्रम, कोळसा वाटप, कॉमनवेल्थ गेम्स आणि ऑगस्टावेस्टलँड यांसारखी प्रकरणे भाजपने भ्रष्टाचाराविरोधातील लढाईचे प्रतीक म्हणून सातत्याने मांडली आहेत. त्यामुळे ऑगस्टावेस्टलँड प्रकरणातील कोणतीही नवी कायदेशीर घडामोड भाजपच्या राजकीय प्रचारासाठी मुद्दा ठरू शकते.

मात्र, या घडामोडीचा अर्थ दोष सिद्ध झाला किंवा कोणत्याही राजकीय पक्षावरील आरोप न्यायालयाने मान्य केले, असा अजिबात होत नाही. सर्वोच्च न्यायालयात याचिका मागे घेण्यात आली, एवढाच त्याचा कायदेशीर अर्थ आहे. यामुळे तपास सुरू ठेवण्याचा मार्ग मोकळा झाला असला, तरी अंतिम दोषारोप किंवा शिक्षा हा स्वतंत्र न्यायालयीन प्रक्रियेचा विषय आहे.

राजकीयदृष्ट्या पाहता, भाजप या घडामोडीचा वापर भ्रष्टाचाराविरोधातील कठोर भूमिका म्हणून करू शकतो. दुसरीकडे विरोधकांचा दावा असा राहू शकतो की केंद्रीय तपास यंत्रणांचा वापर राजकीय दबावासाठी केला जातो. त्यामुळे हे प्रकरण पुन्हा एकदा भ्रष्टाचार विरुद्ध संस्थांचा गैरवापर या दोन विरोधी राजकीय कथानकांमध्ये विभागले जाण्याची शक्यता आहे.

तथापि, २०२९ ची लोकसभा निवडणूक केवळ अशा एका प्रकरणावर ठरण्याची शक्यता अत्यंत कमी आहे. महागाई, बेरोजगारी, शेतकरी प्रश्न, आर्थिक वाढ, सामाजिक कल्याण योजना, राष्ट्रीय सुरक्षा, राज्यनिहाय राजकीय समीकरणे आणि स्थानिक नेतृत्व हे घटक मतदारांच्या निर्णयावर अधिक व्यापक प्रभाव टाकतात. त्यामुळे ऑगस्टावेस्टलँड प्रकरण हे निवडणुकीतील अनेक मुद्द्यांपैकी एक मुद्दा ठरू शकतो; निर्णायक मुद्दा ठरेलच असे म्हणता येणार नाही.

याहीपेक्षा महत्त्वाचा प्रश्न म्हणजे या प्रकरणाचा अंतिम निकाल निवडणुकीपूर्वी लागतो का. जर तपासात ठोस पुरावे, आरोपपत्रातील प्रगती किंवा न्यायालयीन निर्णय पुढे आले, तर त्याचा राजकीय परिणाम अधिक मोठा असू शकतो. उलट, प्रकरण केवळ प्रक्रियात्मक टप्प्यातच राहिले, तर त्याचा प्रभाव मर्यादित राहण्याची शक्यता आहे.

न्यायालयीन निर्णयांचा राजकीय प्रचारासाठी वापर हा भारतीय राजकारणात नवा नाही. परंतु न्यायालयाने दिलेला प्रत्येक आदेश हा कोणत्याही पक्षाच्या बाजूने राजकीय प्रमाणपत्र नसतो. न्यायालय कायद्याच्या आधारे निर्णय देते; त्या निर्णयाचे राजकीय अर्थ लावणे हे पक्ष आणि विश्लेषकांचे काम असते.

त्यामुळे श्रवण गुप्ता यांनी याचिका मागे घेतल्याने भाजपला काही प्रमाणात राजकीय कथानक उभारण्याची संधी मिळू शकते, असे म्हणता येईल. मात्र, यामुळे २०२९ च्या निवडणुकीत भाजपला निश्चित फायदा होईल किंवा मतदारांचा कौल बदलणारच, असा निष्कर्ष काढणे सध्य घाईचे आणि तथ्याधारित ठरणार नाही.

लोकशाहीत अंतिम निर्णय न्यायालय नव्हे, तर मतदार देतातआणि तो निर्णय अनेक आर्थिक, सामाजिक, राजकीय आणि स्थानिक घटकांच्या एकत्रित परिणामातून घडत असतो.